

Naša hranilno-kreditna dejavnost ob dnevu varčevanja

Šempeterska sejna soba je komaj sprejela 29. oktobra številne udeležence iz vseh naših kreditnih odborov izpostav od Radelj, »Mesnin« do Bistrice ob Sotli, ki so se tu zbrali na velik zbor. V živahnih razpravah so se pogovorili o poslovanju in stanju hranilno-kreditne službe, nakazali smernice za njen nadaljnji razvoj in predlagali kandidate v odbor HIP in prisostvovali na veliki proslavi za dan varčevanja.

Odbor naše hranilnice in posojilnice je v sodelovanju z Ljubljansko banko priredil ob 19. uri proslavo ob dnevu varčevanja. Velika dvorana v Šempetru je vrela in se šele utišala, ko je napovedovalec oznanil program, in prisluhnila besedam predsednika naše HIP, kmeta Marovt Franca iz Zg. Gorč, ki je dejal:

**DRAGI UDELEŽENCI PROSLAVE,
DRAGI VARČEVALCI!**

Že več desetletij se širom po svetu praznuje 31. oktober kot svetovni dan varčevanja. Mislim, da je prav, da smo se letos za to praz-

novanje v naših okvirih skupaj z banko odločili prav v središču Savinjske doline, na katerem področju je že vrsto let ta zavest, odnos in akcija o varčevanju prisotna, čeprav o njej nismo imeli časa dosti govoriti in pisati, vendar doseženi rezultati to aktivno dejavnost potrjujejo.

Varčevanje nekoč je pomenilo varčevati le zase. Varčevati danes pa ne pomeni varčevati doma, temveč varčevati zase in skupaj za celotni družbeni, gospodarski, znanstveni, kulturni in drugi napredek vsega človeštva. Pomeni akcijo za blagostanje in boljši jutrišnji dan nam in zanamcem.

Organizirano varčevanje pri nas v dolini

sega v nekaterih krajih že v predvojna leta. Kmalu po buržoazni revoluciji v prejšnjem stoletju so se pričeli pod vplivom »Reiffeisenkasse« iz Dunaja tudi pri nas zanetki hranilnic in posojilnic. Take hranilnice so ljudje ustanavljali z namenom, da se osvobodijo oderuških subjektov, raznih trgovcev, špekulantov in veleposestnikov, ki so posojali denar kmetom za zelo visoke obresti in tako le-te spravljali na boben in ob kruh. Te hranilnice pa so imele namen zaščititi kmeta pred nepoštenimi oderuhi in so pričele iz zbranih hranilnih vlog dajati posojila po zmernih obrestih. Prve hranilnice so se pojavile v Žalcu, na Vranskem, Taboru, Braslovčah, Polzeli, Preboldu in Šempetru. Zbirale so hranilne vloge in dajale posojila. Med 1. in 2. svetovno vojno so bile te včlanjene v Ljudsko hranilnico in posojilnico v Celju. V mnogih krajih sta bili zaradi strankarskih nasprotij v stari Jugoslaviji kar dve hranilnici in posojilnici, klerikalna in liberalna. Nekatere so postale kar močne denarne ustanove, vendar so pod vplivom takratnih vodstev skrenile od svojega prvotnega namena in poslovale v korist trgovcev in veleposestnikov in ne v korist poštenih kmetov, ki so težili k napredku.

Med drugo svetovno vojno so večinoma prenehale poslovati. Po končani drugi svetovni vojni pa so mnogi napredni kmetje že leta 1945 tako v Braslovčah, Taboru, na Vranskem in še drugod v okviru takratnih nabavno-prodajnih zadrug pričeli ustanavljati kreditne odseke. Ko pa so se leta 1948 pričele ustanavljati kmetijske zadruge, so člani zadrug poleg drugih dejavnosti ustanavljali tudi kreditne odseke. Ti so se pričeli zelo hitro in uspešno razvijati. Zbirali so hranilne vloge in pričeli dajati posojila kmetom. V kasnejših letih so nekatere zadruge, kot na primer Polzela, Tabor, Gomilsko in še nekatere druge ustanovile samostojne hranilnice in posojilnice s samostojnim vodstvom in samoupravnimi organi. Za tak razvoj hranilništva v tistem času ima precejšnje zasluge tudi takratna Zadruga hranilnica in posojilnica Celje, ki je v organizacijskem in finančnem pogledu pomagala zadrugam do takih uspehov in vključevanja širšega kroga varčevalcev, tudi šolskih otrok. Kmetje so dobili popolno zaupanje v to organizacijo in so pričeli dajati ves denar od hmelja in drugih kmetijskih pridelkov v hranilnico ter ga od tam po potrebi koristili. To tradicijo je več ali manj nadaljevala tudi Združena kmetijska zadruga Savinjske doline. Pa tudi potem, ko se je ta priključila k sedanjemu Kombinat, se je kljub neustreznim zakonodaji ta pot nadaljevala. Gotovo gre zasluga tradiciji in nekaterim odgovornim ljudem pri sedanjem Kombinat, da je hranilna služba pri nas postala neokrnjena, čeprav je bila nekaj časa

(Nadaljevanje na 3. strani)

*Družbenopolitične organizacije,
organi upravljanja
in vodstvo kombinata
»Hmezad« Žalec
čestitajo vsem članom kolektiva
in kooperantom za*

29. NOVEMBER

NEKAJ MISLI O USTAVNIH AMANDMAJIH

Za nami je javna razprava o predlogih za spremembo ustavnih določil tako zvezne kot republiške ustave. Tako ima zvezna ustava 20 amandmajev in to od 20—40, med katerimi je najpomembnejši 21., ki daje delovnemu človeku garancijo takega družbenoekonomskega položaja, da dela z reprodukcijskimi sredstvi v družbeni lasti ter neposredno in enakopravno z drugimi delovnimi ljudmi v združenem delu odloča o vseh zadevah družbene reprodukcije. Republika Slovenija ima 22 amandmajev, ki so razvrščeni od 25—47.

Ni namen tega sestavka, da bi v njem podrobneje obravnavali posamezne amandmaje, temveč želim opozoriti našega delavca na to, da nam v zvezi z zveznimi in republiški amandmaji, ki bodo dokončno sprejeti, sledi precej novih zakonov in sprememb dotedanje zakonodaje, predvsem na področju samoupravljanja. Te spremembe narekuje naš družbenoekonomski razvoj, kajti dosedanja ustavna določila deloma že zavirajo nadaljnji razvoj.

Kot je znano, je to šele prva faza ustavnih sprememb, ki so nujne, sledi pa še druga faza, v kateri nas čaka še vrsta pomembnih določil na področju družbenoekonomskega in političnega življenja naše samoupravne socialistične skupnosti.

Če na kratko opredelimo, kaj prinašajo dosedanje spremembe, mirno lahko trdimo, da je novosti precej, in sicer:

1. Zvezni amandmaji obdelujejo različna področja družbenoekonomskega in političnega življenja v naši družbi. Delovni ljudje v celoti uveljavljajo svoje suverene pravice v republikah kot državah, ki temelji na suverenosti narodov in narodnosti. Socialistična federativna republika Jugoslavija je zvezna država kot država skupnost prostovoljno združenih narodov in njihovih socialističnih republik.

Družbenoekonomski položaj delovnega človeka pa je tak, da osebno odloča o vseh zadevah družbene reprodukcije. Svoje pravice in dolžnosti razvija v osnovni organizaciji združenega dela, kjer torej odloča o pogojih svojega dela in o delitvi dohodka ter o delitvi osebnih dohodkov po načelu delitve po delu. Vse to ima za posledico, da bo v delovnih organizacijah prišlo do večjih sprememb v pogledu organiziranosti in samoupravljanja preko neposrednih proizvajalcev. Vse več pravic neposrednim proizvajalcem (povezano z odgovornostjo) bo narekovalo tudi več odločanja po neposredni poti o važnejših zadevah v osnovnih organizacijah združenega dela.

Zagotovljena je tudi svoboda samostojnega osebnega dela z delovnimi sredstvi, ki so last občanov, če dejavnost, ki jo opravljajo, ustreza načinu in možnostim samega dela. Ti ljudje imajo načeloma enak družbenoekonomski položaj kot delavci v organizacijah združenega dela.

Z določili o osebnem delu se določa, da državljan, ki se ukvarja z osebnim delom, lahko med-

sebojno združujejo svoje delo in sredstva v razne vrste zadrug ter v njih skupno in samoupravno razpolagajo z dohodkom iz skupnega dela. Jasneje so določeni temelji, da tudi kmetijske zadruge postanejo organizacije dejanskega samoupravljanja delovnih kmetov. Naj omenim vprašanje zemljiškega maksimuma, ki različno vpliva na kmetovalce v dolini od tistih, ki živijo in delajo v planinskih predelih. Slednji si z zemljiškim maksimumom do 10 ha težko zagotavljajo eksistenco. Za to mejo povečajo preko 10 ha glede na potrebe, ki bodo v zvezi s specifičnostjo posameznih predelov.

Vse to omogoča tudi na tem področju možnosti razvoja v tej sferi družbenega dela in s tem povečanje družbene akumulacije družbene akumulacije, možnost zaposlovanja itd.

Ustavni amandmaji tudi predvidevajo, da bodo organi federacije na gospodarskem področju imeli samo tiste funkcije, ki so v skladu s skupnimi interesi, vse druge ekonomske funkcije pa bodo prevzele republike in pokrajine. S tem se očitno povečajo pravice in odgovornosti republik pri urejanju gospodarskega življenja.

Odgovornost federacije na enotnem tržišču se bo zožila, samo na tista vprašanja, kjer je to neizogibno potrebno, za njegovo normalno delovanje. Obstoj enotnega tržišča, osvobajanje dela, dana možnost lastnega razvoja republikam zahtevajo nadaljnje spremembe ekonomskih funkcij federacije na področju družbenega planiranja, deviznega, zunanjetrgovinskega, denarnega in davčnega sistema, ki danes daje s svojo togo zakonodajo možnost bogatenja precejšnjemu delu občanov kot zasebnikom. Na področju denarnega sistema bodo narodne banke, republiške in Narodna banka Jugoslavije ustvarjale in izvajale skupno emisijsko in kreditno politiko in bodo enako odgovorne za stabilnost dinarja in likvidnost plačevanja.

V novi organizaciji zveznih organov pomeni največjo novost ustanovitev predsedstva SFRJ in predsedstev po republikah. Predsedstvo SFRJ je ustanovljeno na podlagi enakopravnega zastopstva republik, da bi te neposredno sodelovale pri uresničevanju z ustavo določenih pravic in dolžnosti federacije. Predsedstvo bo zastopalo SFRJ in republike pred svetom in usklajevalo skupne interese republik kot politični povezovalni faktor oziroma samo-

stojen politični organ federacije.

2. Povsem jasno je, da zvezne ustavne spremembe narekujejo tudi spremembe v republiški ustavi. Ne gre za enostavno prepisovanje novih določil zvezne ustave, temveč vsi amandmaji izvajajo bistvo naših družbenoekonomskih odnosov, ki se že uveljavljajo in predstavljajo naše družbene stvarnosti.

Tako kot določajo zvezne ustavne spremembe, so tudi republiški amandmaji posebej poudarili, da morajo delavci postati resnični nosilci odločitev v neposredni obliki samoupravljanja. Neposredna demokracija je v sistemu samoupravljanja najvažnejši element v razvoju samoupravljanja v vsaki temeljni organizaciji združenega dela. S tem se tudi jasneje opredeli funkcija temeljne organizacije združenega dela.

Kar zadeva osebno delo, je tudi v republiških ustavnih amandmajih natančno opredeljeno, katere dejavnosti se lahko opravljajo zaradi zagotovitve pravne vanosti, ki bo vzpodbudila občana k večji prizadevnosti. Z zakonom pa bodo lahko določene še druge dejavnosti, za katere se bo smatralo, da so potrebne glede na družbeno-ekonomski razvoj v naši republiki.

Tudi položaj kmetov je v dopolnili bolj konkretiziran in jim daje enak ekonomski položaj, kot delavcem, ki so zaposleni v kmetijskih organizacijah. To pomeni, da bodo postale zadruge v resni-

ci organizacije kmetov s tem, da kmetje soupravljajo zadruge in razpolagajo z ustvarjenim dohodkom.

Nadalje se z amandmaji urejuje še vrsto drugih pomembnih področij našega družbenoekonomskega življenja, predvsem pa razmejujejo odgovornost republike pri zagotavljanju enotnega trga, zakonodajno funkcijo, sodelovanje z drugimi republikami, položaj socialistične zveze delovnega ljudstva in njeno vlogo v kandidacijskem postopku.

Precej pozornosti je posvečeno usklajevalni funkciji predsedstva, kjer je poudarjeno, da nima izvršilne funkcije. Glede izvršnega sveta in skupščine pa je potrebno opozoriti na opredelitev razmerij uprave do izvršnega sveta in skupščine. Jasneje so določene te relacije izvršni svet-skupščina-uprava. Izvršnemu svetu kot politično izvršilnemu organu se v novih pogojih daje več poudarka na večji učinkovitosti in operativnosti, kar je povezano z večjo odgovornostjo do skupščine.

To je le nekaj misli o ustavnih spremembah, ki verjetno ne zadostujejo, da bi dobili jasnejšo sliko o bistvu vseh sprememb in posledic, ki bodo narekovala dopolnitev zakonodaje oziroma izdajo novih predpisov.

Ce bi hoteli doseči to, potem bi bilo treba v več nadaljevanjih podrobneje obdelati posamezne amandmaje.

Jože Franko

O DELU SAMOUPRAVNIH ORGANOV

V zadnji številki Hmeljarja so bile v tej rubriki opisane oblike neposrednega in posrednega upravljanja v podjetju. Zapisali smo tudi, da je delovna skupnost zainteresirana, da je seznanjena, kako ti organi delajo. Danes objavljamo število sej DSP, kolektivnih izvršilnih organov podjetja in svetov DE/O od izvolitve 29. 4. 1971 do 20. 10. 1971. Poleg številnih podatkov pa še za zadnji mesec kratke povzetke vsebine in sklepov sej organov na nivoju podjetja, s katerimi bi naj bila seznanjena celotna delovna skupnost.

DSP podjetja je v tem času imel 3 seje, odbor za poslovne zadeve 7 sej, odbor za splošne zadeve 3 seje, odbor za finančne zadeve 2 seji, odbor za kooperacijo se v tem času še ni sestal. Komisija za zaščito delovnih dolžnosti je v tem času obravnavala 15 disciplinskih zadev na 12 sejah in izrekla 14 disciplinskih ukrepov: 7 opominov, 3 javne opomine, 3 zadnje opomine in 1 izključitev.

Po podatkih na podlagi dostavljenih zapisnikov so sveti DE/O imeli naslednje število sej:

Obrat »Kmetijstvo« Zalec 3 seje, DE »Kmetijstvo I« Latkova vas 0 sej, DE »Kmetijstvo II« Vrbje 1 sejo, DE »Kmetijstvo III« Petrovče 1 sejo, DE »Kmetijstvo IV« Celje 2 seji, DE »Govedoreja« Šempeter 2 seji, obrat »Mesnine« Celje 5 sej, DE »Klavnica« in predelava 4 seje, DE »Maloprodaja« 4 seje DE »Hmezad«

— izvoz hmelja 4 seje, DE »Mešalnica« Zalec 4 seje, DE »Mleko« Celje 5 sej, DE »Vital« Celje 1 sejo, DE »Vrtnarstvo« Celje 4 seje, DE »Sadjarstvo« Miroslan 2 seji, DE »Kmetijstvo« Radlje ob Dravi 5 sej, DE »Kmetijstvo« Šmarje 2 seji, DE »Kooperacija« Zalec 7 sej, DE »Strojna postaja« Zalec 7 sej, DE »Skupne službe« 4 seje, DE »Gozdarstvo« Polzela 4 seje, DE »Hladilnica« Celje 1 sejo, DE »Hišni sklad« 0 sej, DE »Gostinstvo« 4 seje.

Delavski svet podjetja je na zadnji seji 30. 9. 1971, potem, ko je potrdil poročilo o izvršitvi sklepov prejšnje seje, obravnaval naslednje zadeve:

1. Poslovno-tehnično sodelovanje med podjetjem in Strojno industrijskim podjetjem (SIP) Šempeter.

Predmet pogodbe je predvsem: 1. Prodaja izdelkov SIP preko podjetja v vrednosti letno ca. 25.000.000 din vrednosti kmetijskih strojev in ostalih izdelkov iz proizvodnega programa SIP.

2. Sodelovanje strokovnjakov obeh podjetij pri načrtovanju in programiranju proizvodnje kmetijske mehanizacije ter raziskava tržišča.

3. Podjetje da proizvajalcu posojilo obratnih sredstev v višini 2.000.000 din za dobo 3 let.

V razpravi so ugotovili obojestransko korist takšnega sodelovanja, predvsem še zaradi tega, ker SIP izdeluje kmetijske stroje

(Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

organizirana brez prave zakonske podlage, zaradi česar so se celo nekateri zunanji faktorji spodtikali ob njo in jo hoteli eliminirati. Menim, da moram povedati resnico, da je bila prav ta naša hranilna služba, ki smo jo ustanovili takoj po vojni, v osnovi namenjena za razvoj zasebnega kmeta in od tega namena vse skozi po vojni ni skrenila. Bila je edina denarna ustanova, ki so jo vodili kmetje — varčevalci sami in ki je kmetu dejansko vse skozi pomagala. Deloma je to pomoč dajala kmetu v času svojega obstoja tudi Zadrúžna hranilnica in posojilnica v Celju in v nekaterih primerih tudi celjska Mestna hranilnica.

Rezultati dela na hranilno-kreditnem področju v zadnjih desetih letih, če jih prikažem v indeksnih razmerjih z osnovo 100 v letu 1961, vidimo, da so naslednji:

	Hranilne vloge	Posojila
Leto 1961	100	100
1962	118	74
1963	106	68
1964	155	59
1965	138	106
1966	229	355
1967	254	521
1968	276	548
1969	320	617
1970	486	1.206
30. 9. 1971	414	1.781

Danes znaša stanje vlog kmetov, delavcev Kombinata in drugih preko 14.000,00 din, posojila pa 8.800.000 din v razne namene po našem pravilniku, kar je velik uspeh. Kreditni odbori ves čas obstoja službe s polno odgovornostjo vodijo to službo, zaradi česar raste tudi ugled in zaupanje, zato se hranilne vloge iz leta v leto večajo. Posojilojemalci posojila redno vračajo in do danes nismo imeli niti enega primera, da bi morali kakšno posojilo kmetu odpisati.

Pred dobrim letom se je hranilnica in posojilnica pri našem Kombinatnu na podlagi ustreznega republiškega zakona osamosvojila, in ima danes ponovno lastne organe uprav-

ljanja, vodstvo in svoj finančni obračun. Po zakonu iz leta 1969 republika SRS jamči od-slej tudi za naše hranilne vloge. Danes se daje hranilništvu organiziranem pri kmetijskih in gozdarskih organizacijah vse večji pomen, ob čemer se ugotavljajo tudi napake, ki so se doslej povzročale in škodovala temu, za čemer težimo. Ustanovljena je Zveza hranilnic in posojilnic, v katero so včlanjene skoraj vse slovenske hranilno-kreditne službe, ki daje temu razvoju veliko oporo. Škoda, da to ni bilo že poprej.

posojila dana kmetom za investicijske nalož-be s precejšnjim prispevkom. Z Ljubljansko Republiko Slovenija benificira obresti za banko oziroma njenimi podružnicami v Celju navezujemo v zadnjem času vse tesnejše stike za skupne akcije, ki naj bi povzročile čim več prihrankov na hranilne knjižice. Banka namenja tudi določena lastna sredstva za kme-tijske naložbe. V podjetju vodimo razne ak-cije za pospeševanje varčevanja. Organizirano je izplačevanje osebnih dohodkov delav-cem preko hranilnih vlog in tudi večji del fi-nančnih razmerij s kooperanti in drugimi se odvija samo preko hranilnih vlog. Naša hra-nilnica v sodelovanju z banko odpira vrata vsem občanom v vseh oblikah varčevanja, ki ga terja današnji čas.

Ta skupna proslava je dokaz, da želimo na področju hranilništva in kreditiranja biti sa-mo še aktivnejši in da prihranke, ki jih tu občani ustvarjajo, zberemo in usmerimo pred-vsem v nove kmetijske in v zvezi z njo pove-zane investicije, ki naj bi dali nove rezultate in boljši standard ljudi.

Naj živi 31. oktober, svetovni dan varče-vanja in naj da duha in volje, da bomo v tej akciji še aktivnejši!

Kratek, a pester program je izvenel v mo-dernih ritmihi in pesmih pevke in črnkega pevca.

Na prireditvi so prejeli priznanja za dolgo-letno uspešno delo in za posebne zasluge na področju hranilništva naslednji:

1. Karel VIRANT, Male Braslovče, p. Braslovče
2. Miha KRONOVŠEK, Rakovlje,

p. Braslovče

3. Karel GOROPEVŠEK, Prekopa, p. Vransko
4. Ignac BRDNIK, Stopnik, p. Vransko
5. Stanko PISTOTNIK, Ločica, p. Vransko
6. Franc LESJAK, Miklavž, p. Tabor
7. Rožika RADIŠEK, Kapla, p. Tabor
8. Franc KOVČE, Loke, p. Tabor
9. Ivan BOŽIČ, Gomilsko, p. Gomilsko
10. Franc RANČIGAJ, Šmatevž, p. Gomilsko
11. Karel HERODEŽ, Trnava, p. Gomilsko
12. Avgust FONDA, Ločica, p. Polzela
13. Ivan GEDLIČKA, Polzela, p. Polzela
14. Ivan ROJŠEK, Založe, p. Polzela
15. Martin JORDAN, Dobrteša vas, p. Šempeter
16. Franc ROJNIK, Sp. Gruševlje, p. Šempeter
17. Karel MARINC, Prebold, p. Prebold
18. Franc DRČA, Šešče, p. Prebold
19. Jože VELIGOVŠEK, Pongrac 21, p. Griže
20. Martin POTEKO, Savinjska cesta, p. Žalec
21. Anton JURAK, Migojnice, p. Griže
22. Jože JELOVŠEK, Slatina Radenci, p. Slatina Radenci
23. Stanko PEŠEC, Arja vas, p. Petrovče
24. Ivan BRAČIČ, Levec, p. Petrovče
25. Anton STOŽIR, Trnovlje 26, p. Škofja vas
26. Ivan GLINŠEK, Zg. Hudinja 55, p. Celje
27. Franc MAROVT, Zg. Gorče, p. Braslovče
28. Alojz KRAJNC, Višnja vas, p. Vojnik
29. Vinko REBEVŠEK, Vojnik, p. Vojnik
30. Ernest MARINC, Gornja vas, p. Prebold
31. Ivan BRIŠNIK, Prekopa, p. Vransko
32. Vlado PLASKAN, Ulica Florjana Pohlina, Žalec

Za konec naj omenim še veliko zaupanje naših varčevalcev do HIP, ki z dolgoletnim delom in uspehi vidno manifestira in opravi-čuje svoj obstoj.

Vsem tistim »nevernim tomažem«, ki še hranijo denar doma ali morda kje drugje, pa nasvet: Z denarjem čimprej pohitite v naše hranilnice in posojilnice, ker le tako boste pomagali sebi, sosedu, vasi, da celo dolini, v kateri bijete boj za lepši jutrišnji dan, za lep-še in lažje življenje svojih otrok!

Vy

KRATEK RAZGOVOR

Glavnega direktorja dipl. inž. Veljka Križnika sem povprašal, kakšni so odnosi med kategori-jami delavcev po analitični oce-ni in po sporazumu.

Kvalificirani delavci in SSK imajo po sporazumu poprečna ne-koliko nižja. Drugje sta ti dve kategoriji delavcev bolje plačani. To nas silí, da bomo le-tem po-

stavke popravili tudi mi. Mne-nja sem, da bi pri določanju o-sebnih dohodkov morala biti bolj upoštevana fizična teža de-la.

Se bodo najnižji osebni dohod-ki kaj zvišali?

Vsem je znano, da so sedaj pri nas najnižji osebni dohodki 800 din. Želja nas vseh je, da bi se

ti zvišali. Povedati pa moram, da je sedaj splošni nivo plač vezan na družbeni dogovor.

Vsaka naša enota je zadalžena sestaviti plan za 1972. leto do de-cembra. Po kazalcih in inštru-mentih poslovanja bomo videli, če nam omogočajo zvišanje plač in koliko. Spremembo lahko pričakujemo s 1. januarjem 1972.

Kakšen bo v prihodnje sistem določanja plač?

Analitične ocene so se poka-zale zelo toge. O njih se je raz-pravljalo preveč centralistično v

komisiji. Velik vpliv na osebni dohodek imajo in morajo imeti odnos delavca do dela, njegova pridnost, varčnost, kvalifikacija in še drugi faktorji. Do sedaj so bili vsi obravnavani enako. V pri-hodnje bosta za določeno delov-no mesto določeni spodnja in zgornja meja osebnega dohodka. Tako bo manj prizadevni nižje, marljivejši pa više v tem razpo-nu. Podjetje bo vodilo le politi-ko, ocenitve pa bodo potekale po enotah.

Hvala za razgovor!

Vy

Zbor delavcev HIP sta vodila Franc MAROVT in Ernest MARINC

Številni udeleženci zbora, HIP v Šempetru so živahno razpravljali o nadaljnjem razvoju in delu hranilnic in posojilnic

(Nadaljevanje z 2. strani)
po licencah firme Pöttinger in Bucher, za katere ima naše podjetje zastopstvo.

Pogodba se sklne za nedoločen čas in te pred potekom 5 let nobena stranka ne more odpovedati. Z letnimi pogodbami se sproti določa asortiman proizvodov in roki dobav.

2. Poslovno-tehnično sodelovanje s Tovarno Motvoz in platno iz Grosupljega. Ta tovarna izdeluje embalažo za hmelj, sintetično vrvice, vreče za krompir in drugo embalažo za potrebe kmetijstva. Predmet pogodbe je predvsem:

1. Sodelovanje na prodajnem področju, kjer bi se prodajna služba podjetja angažirala pri prodaji njihovih proizvodov, za prodajo hmelja in sintetične vrvice pa bi imeli ekskluzivo; 2. sodelovanje na uvozno-izvoznih poslih in medsebojni devizni pomoči; 3. pri medsebojnem kreditiranju z obratnimi sredstvi.

Sklenitev takšne pogodbe je za podjetje zelo interesantno, zato je DSP soglasno sprejel predlog za podpis te pogodbe. Pogodba se sklne za dobo 3 let in se po preteku lahko podaljša, v kolikor je to v interesu obeh pogodbenih partnerjev.

3. Poslovno-tehnično sodelovanje s podjetjem Slovenija-vino iz Ljubljane za odkup grozdja in vina.

Odkup grozdja in vina na področju Šmarja je bilo potrebno sistematično urediti, da se zagotovi prodaja vseh viškov na tem področju po razpadu poslovne skupnosti za vino, ki je bila v preteklem letu ustanovljena, v tem letu pa je razpadla, ko se je glavni partner — Zadruga Bizeljsko priključila Slovenijavinu v Ljubljani.

Bistvene značilnosti pogodbe so: 1. Slovenijavino se zaveže odkupiti preko naše odkupne mreže vse tržne viške grozdja oziroma vina, polovico ob trgatvi, polovico pa do 1. maja naslednjega leta. 2. Slovenijavino ukine direkten prevzem na tem področju preko lastne izpostavitve. 3. Podjetje podpira izgradnjo vinske kleti na Bizeljskem. 4. S pogodbo se določijo tu-

di minimalne odkupne cene in drugi odnosi med pogodbenima partnerjema.

V razpravi se ugotavlja problem organiziranega odkupa vina na tem področju, obnove in razširitve vinogradov, usmeritev v kvalitetnejše vrste belih vin, problem kreditiranja in strokovne pomoči.

Sprejeto je stališče, da se odgovorni zavzamejo za prodajo vina s šmarskega področja pod zaščitno znamko, usmeritev v kvalitetne sorte grozdja, povečanje odkupnih cen in organizirane strokovne pomoči.

V tej situaciji je podpis te pogodbe v interesu proizvajalcev, zato DSP potrди predlog. Pogodba velja 5 let in se po preteku te dobe lahko podaljša, če je to v interesu obeh pogodbenih partnerjev.

DSP je obravnaval in potrdil dopolnitve in spremembe sistematizacije v obratu Mesnine, v DE Kooperacija, v DE Strojna postaja in v DE Hmezad.

Za novega člana odbora za splošne zadeve je bil izvoljen Jager Vlado, upravnik DE Gostinstvo na mesto Oluški Štefana, ki je odšel iz podjetja.

Na seji je bila obravnavana naslednja problematika:

— Pomanjkanje delovne sile v zimski sezoni v gozdarskem obratu in viški v kmetijstvu.

— Uvedba tretje izmene v DE Vital v spomladnih mesecih do junija in možnost medsebojnega premeščanja delavk s »Kmetijstvom«.

— Izpad letošnjega pridelka hmelja.

— Starostno zavarovanje kmetov.

— Nakazani so bili problemi poslovanja v DE Kmetijstvo Šmarje, izvajanja sanacijskega programa, nova programska usmeritev in potreba po večji finančni pomoči.

Do vseh vprašanj je DSP sprejel svoja stališča. Na koncu se je bil sprejet sklep, da bo prihodnja seja v obratu Mesnine v Celju.

Odbor za poslovne zadeve je v zadnjem mesecu imel 2 seji. Na sejah so bile obravnavane naslednje važnejše zadeve:

— Organizacija in financiranje ekonomske propagande v podjetju. Po obširni razpravi je sprejet sklep o organiziranju in financiranju ekonomske propagande. Povzetek sklepa:

Sredstva za ekonomsko propagando se oblikujejo z gospodarskim načrtom 1. v DEO, 2. v predračunu stroškov skupnih služb in 3. v podjetniških izdatkih. Kot instrument se uporablja odstotek od eksterne realizacije. Sredstva za ekonomsko propagando se uporabljajo po naprej določenem programu.

Propagandno dejavnost v podjetju usmerja odbor za poslovne zadeve. Vse večje reklamne akcije vodi in organizira služba za ekonomsko propagando.

Sprejeto je stališče o sestavi letnega programa ekonomske propagande za naslednje leto.

— Na prošnjo je bil razrešen delovnih dolžnosti upravnik DE Gostinstvo Oluški Štefan.

— Odobrena je izgradnja silnice za radič. Okvirni predračun znaša ca. 400.000 din. Financira se iz sredstev obrata »Kmetijstvo« Zalec.

— Odobren je nakup stanovanja v Ljubljani — Rožna dolina in s tem dokončno rešen problem obratovanja samopostrežne mesnice v Ljubljani.

— Obstaja možnost najetja kredita za obnovo hmelja od Ljubljanske banke — podružnice za kmetijstvo. Zato se odobri začetek investicij za obnovo hmeljišč v letošnji jesenski sezoni 83 ha, in drugo leto v spomladanski sezoni 76 ha. Predračunska vrednost investicije je ca. 3.300.000 din.

— Potrdili so osnutek pogodb na podlagi statuta o formalnem priznanju statusa samostojne or-

ganizacije združenega dela samostojnim delovnim enotam in obratom. Pogodbe se dajo v razpravo delovnim enotam in obratom.

— Obravnavana je problematika in program obdelave podatkov v elektronsko-računskem oddelku do leta 1975, specifičirano za vsako leto posebej. Za realizacijo sprejetega programa je potrebno nabaviti dodatno opremo in stroje, za kar je sprejet investicijski program.

— Obravnavan in potrjen je osnutek grafične rešitve znaka firme podjetja kot celote in za DEO. Komercialni center, služba za ekonomsko propagando, izdela predlog tehnične izvedbe oznakovanja z znakom podjetja in predloži predlog novega sklepa o uporabi firme odboru za splošne zadeve.

Odbor za splošne zadeve je na zadnji seji 22. 10. 1971 obravnaval naslednje važnejše zadeve:

— Potrđil je osnutek pogodb na podlagi statuta o formalnem priznanju statusa samostojne organizacije združenega dela v istem tekstu kot odbor za poslovne zadeve.

— Komisija za samoupravne akte skupščine občine Zalec je dala pripombe na končni tekst statuta. Odbor za poslovne zadeve je obravnaval te pripombe, jih v večini sprejel in sklenil, da se DSP predlaga dopolnitev statuta v skladu s predlogi pripomb.

— Sprejme poročilo o izvedbi proslave 10. obletnice podjetja in odobri stroške, ki so nastali v zvezi s proslavo. Dano je priznanje predsedniku in odboru za uspešno organizacijo pri izvedbi proslave.

(Nadaljevanje na 7. strani)

Kolikšni smo?

Po podatkih iz zaključnih računov za 1970, ki jih je objavil časopis Ekonomska politika, je naše podjetje med proizvodnimi podjetji po velikosti 12. v Sloveniji in 19. v Jugoslaviji.

Pred nami so v Sloveniji le Iskra, Sloven. železarne, TAM, Gorenje, Elektrogospodarstvo Maribor, Gradis, Tomos, IMPOL, in Pomurka. V Kmetijsko-živilski stroki v Sloveniji je po celotnem dohodu za spoznanje večja od nas le Pomurka, ki pa ima nekaj manj zaposlenih in manj uporabljenih osnovnih in obratnih sredstev.

V Jugoslaviji pa spadajo nekateri kmetijski kombinati med največja jugoslovanska proizvodna podjetja.

Prebivalci BORŠTA so s svojim županom in svetovalcem iz Trsta vrnili obisk Taborčanom. Ob prihodu, 24. oktobra, jih je v Taboru pozdravil hmeljarski starešina Franc Lesjak, ob prihodu v Zalec pa Janez Meglič. V Taboru so položili venec k spominski plošči padlim v II. svetovni vojni, v žalcu so si ogledali dolino s terase Hmezada in v Taboru priredili z domačimi pevci lep koncert, ki je bil zelo dobro obiskan

Vrstni red	Naziv	Celot. dohodek (v 000 din)	Število zaposlenih
20.	IP Kombinats Osijek	1.2751.311	10.995
21.	Agrokombinat Zagreb	1.188.411	4.627
22.	IPK Servo Mihalj Zrenjanin	1.158.098	6.777
24.	IPK Sljeme, Zagreb	1.127.227	4.165
31.	IPK Bačka, Sombor	965.604	3.950
35.	PIK Belje, Mace-Darda	872.425	5.980
37.	Gavrilovič, Mesna ind. Petrinja	794.797	2.857
40.	Zagrebačka mljekara, Zagreb	732.890	2.019
41.	PPK Slavonija, Osijek	727.200	6.140
51.	PIK Vojvodina, Bačka Palanka	598.145	4.508
54.	Beog. industrija mesa	553.282	2.476
75.	PIK Vinkovci	461.919	3.669
80.	Mes. industrija 29. november, Subotica	419.697	1.654
87.	KIK Pomurka, Murska Sobota	397.016	1.521
90.	Kombinat Hmezad Zalec	393.147	2.313
91.	Podravka Koprivnica	390.100	2.023
92.	PIK Tamiš, Pančevo	387.407	4.487
94.	Badel, Zagreb	385.668	1.574

In še to! Po interni realizaciji nismo v SR Sloveniji 12. ampak 8. in v SFRJ nismo 90., marvač 60. Po številu zaposlenih v kmetijstvu nismo v SFRJ na 18. marveč na 14. mestu.

Vy

Kmalu tudi pri nas obramba pred točo z raketami

Letos je pričel delovati na področju severovzhodne Slovenije sodoben sistem za obrambo proti toči. Srce tega sistema je radarski center v vasi Žikerče nedaleč od Maribora v Slovenskih goricah. Lahko rečem, da je to prvi tako organizirani sistem v Jugoslaviji in v Evropi, če izvemem ZSSR, kjer imajo te sisteme še bolj organizirane.

Zelja človeka, da bi obranil pred točo svoje pridelke in premoženje, izvira še iz pradavnine. Da bi se obranil toče, se je posluževal vračev, molitev, procesij, zvonjenja, streljanja z možnarji in topovi in v zadnjem času s streljanjem raket. Današnja meteorološka znanost

ZVONE PELIKAN, dipl. inž. kmet.

na drobno pozna vse fizikalne pojave, ki sodelujejo pri tvorbi toče. Ker te pojave poznamo, se lahko proti toči tudi borimo.

Toča nastaja v nevihtnih oblakih imenovanih Cumulo-nimbus. V teh oblakih so zelo močni vertikalni zračni tokovi in področje podhlajene vodne pare. Vertikalni zračni tokovi занesejo drobne kristale ledu iz nižjih predelov oblaka v višje ležeče področje podhlajene vodne pare. Tu se okrog kristala tvori prva ledena plast. Ze nekoliko težje zrnice pade v nižje plasti oblaka od koder ga bližnji tok ponovno ponese v področje podhlajene vodne pare. To kroženje zrnice se ponavlja toliko časa, dokler niso zrna tako velika in težka, da jih dvizni zračni tok ne more več ponesti s seboj. Tedaj padejo iz oblaka. Velikost ni teža točnih zrn je tako odvisna od jakosti zračnih tokov v oblaku. Opisani pojavi nam razložijo zakaj ima točino zrno, če ga prerežemo na preseku, dobro vidne »letnice«. Torej, toliko »letnic« ali kolobarjev kolikor krat je zrnice opravilo vertikalno krožno pot v oblaku. Tudi rožljanje, ki se čuje v nevihtnem oblaku je s tem pojasnjeno.

Če želimo preprečiti nastanek toče, moramo v oblaku uničiti področje podhlajene vodne pare. To pa storimo tako, da v to področje vnesemo veliko količino kondenzacijskih jeder. To so lahko kristali ledu ali kristali srebrovega jodida. Ta fizikalni pojav lahko često opazujemo na nebu, ko preletijo potniška letala tako področje podhlajene pare. Za letali se vleče dolg rep megle, ki se včasih razvije v tanek oblak. Tu so prašni delci pomešani z izpušnimi plini, odigrali vlogo kondenzacijskih jeder, okrog katerih se je kondenzirala podhlajena para.

Srebrov jodid lahko vnesemo v oblak tako, da ga posipamo z letali ali pa ga izstrelimo v oblak z granato ali raketo. V uporabi so bili tudi zemeljski agregati v katerih je izgoreval srebrov jodid. Te kristale je nato zračni tok zanesel v oblake.

V vsakem nevihtnem oblaku niso dani pogoji za tvorbo toče. Če hočemo uspešno in z minimalnim številom raket uničiti točotvorna področja v oblaku, moramo natanko vedeti, kje se ta področja nahajajo. Za ugotavljanje točotvornih področij uporabljamo hidrometeorološki radar. S pomočjo radarja lahko v razdalji do 45 km na meter natančno določimo položaj (višino in oddaljenost) oblaka in področja v oblaku, kjer so podani vsi fizikalni pogoji za tvorbo toče. Važno je to,

Radarski center v Žikerčah nedaleč od Maribora

da nastanek toče preprečimo. Ko je toča v oblaku že izoblikovana, je pozneje z nobenim sredstvom več ne moremo uničiti.

Kako nameravamo organizirati obrambo pred točo na našem področju?

1. V bistvu na enakih osnovah in principih kot v severovzhodni Sloveniji, saj se je to pokazalo kot najboljše.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Po belgijskem načinu smo se tudi mi lotili pridelovanja siljenega radiča — Witloofa. Marljive delavke vlagajo izkopane korene v silnice na nalašč za to pripravljeni njivi poleg inštituta za hmeljarstvo. Poleg njih je dipl. inž. Bernard Poljanec, strokovni vodja pridelovanja

ZADRUŽNA ZVEZA PRED USTANOVITVIJO

Po številnih razpravah in predlogih na raznih forumih in nivojih je ugotovila II. konferenca ZKS potrebo zasebnega kmetijstva po posebni republiški skupnosti — zadrugi zvezi SRS, ki bo povezovala zasebno kmetijstvo z ostalim gospodarstvom.

Akcijski program CK ZKS se uresničuje: ustanovljen je že iniciativni odbor za ustanovitev zadrugi zveze Slovenije. Pred ustanovitvijo ZZ še morajo sprejeti zakon o združevanju kmetov v zadrugi, organizacije zadrugi dela in v pogodbene skupnosti.

Na ustanovni skupščini nove zadrugi zveze SR Slovenije bodo sprejeli obširen program dela.

SVICA — KAM S KROMPIRJEM

Letos so v Svici pridelali na 30.000 ha 1.090.000 ton kakovostnega krompirja, od tega je 145.000 ton presežka. Pridelava je predraga, prodaja prepoceni — kam s krompirjem. Vse kaže, da jim iz zadrege ne bo pomagala niti reklama po televiziji.

(Nadaljevanje s 5. strani)

2. Področje, ki ga pokriva radar, je krog s polmerom 60 km. Področje zelo natančnega določanja točotvornih območij pa je krog s polmerom 45 km. Eno strelno mesto pa pokriva prostor 25 km. Torej bi z radarjem postavljenim na Lisci ali na Mrzlici pokrili proti severu vse področje do avstrijske meje, na severovzhodu bi se prekril s področjem, ki ga obvlada radar v Žikerčah, v smeri vzhoda in juga bi segal do Hrvaške, na jugozapadu in zapadu do Bele Krajine in Ljubljanske kotline.

Ker je število strelnih mest, ki so vezana na en radarski center omejeno, bo podrobnejša analiza pokazala, kolikšno področje bomo vezali na center, ki bo na Lisci ali na Mrzlici. Gotovo pa je da bomo iz tega centra pokrivali vse občine bivšega celjskega okraja, vse zasavske občine od Zagorja do Brežic, poleg tega pa še del Dolenjske in Bele Krajine.

3. Za vsako strelno mesto odgovarjata dva strelca — glavni strelec in njegov namestnik. Na vsakem strelnem mestu je lanser za rakete z električnim vžigom, skladišče za rakete in radio sprejemnik in oddajnik za zvezo z radarskim centrom. Strelci so dobri in zanesljivi kmetje — gospodarji, ki so sami najbolj zainteresirani, da ohranijo pridelek pred točo. Strelci streljajo le na povelje iz radarskega centra od koder dobe tudi koordinate za usmeritev rakete.

Rakete izdeluje tovarna v Kamniku in dosežejo višino 6000 m v treh sekundah. Srebrov jodid uhaja iz rakete od višine 2000 m dalje, tako da se razporedi po vsem oblaku. V vsak točonosni oblak je treba izstreliti po nekaj raket, kar je odvisno od prostornine oblaka. Tudi to ugotovi radarist s pomočjo radarja. Učinek obstreljevanja je neposreden in ga radarist opazuje na radarskem zaslonu. Običajno pada iz takega točonosnega oblaka, v katerega je bil vnesen srebrov jodid, sodra ali debele dežne kaplje.

KOMBINAT HMEZAD ŽALEC DE KOOPERACIJA RAZPISUJE PO SKLEPU SVETA DE

JAVNO LICITACIJO

ZA PRODAJO RABLJENIH KMETIJSKIH STROJEV IN PRIKLJUČKOV. LICITACIJA BO DNE 25. 11. 1971 OB 9. URI NA PE TRNAVA. INTERESENTI, KI SE ŽELIJO UDELEŽITI LICITACIJE, MORAJO PRED PRIČETKOM LICITACIJE POLOŽITI 10% VARŠCINO OD IZKLICNE CENE PREDMETA, KI GA ŽELIJO LICITIRATI.

Kakšni so stroški za vzpostavitev in delovanje takega sistema?

Izgradnja radarskega centra bi stala 1,2 milijona N-din, oprema za eno strelno mesto pa 20.000 N-din. Stroški za delovanje radarskega centra bodo znašali 350.000,00 N-din letno, a stroški za vsako strelno mesto (rakete in honorar strelcem) pa 10.000,00 N-din.

Če računamo, da bo treba za celotno področje približno 150 strelnih mest, bo znašala skupna investicija 4,5 milijona N-din. Letni stroški pa 1,8 milijona N-din. Če bi se v ta sistem vključilo 15 občin bi na vsako občino odpadlo približno 70.000,00 N-din prispevka za izgradnjo radarskega centra in 250.000,00 N-din za opremo 12 strelnih mest. Letnih stroškov za delo radarskega centra bi odpadlo na občino 23.000,00 N-din in 120.000,00 N-din za 12 strelnih mest. To so povpreč-

V strahu pred spremembo vremena so pri spravilu radiča v silnice zaposlili številne delavce in delavce, ki so ob solidni organizaciji in mehanizaciji uspešno končali svoje delo. Na sliki: traktor izorava korene radiča

ni stroški. Podrobnejši izračun pa bo pokazal koliko strelnih mest je po občinah dejansko potrebnih. Razdelilnik stroškov po občinah bi naj temeljil na številu strelnih mest, oziroma od površine branjene pred točo v občini.

Koristi od tako organizirane obrambe pred točo bodo nedvomno imeli predvsem kmetijski proizvajalci. Toda toča dela škodo tudi v gozdovih, ker zmanjša letni prirast gozda. Tudi v mestih in naseljih lahko toča napravi občutno škodo. V letošnjem letu je na primer v Zagrebu toča napravila škode v vrednosti nekaj milijard starih din. Posredne in včasih neprecenljive koristi, pa bi ta sistem prinesel v slučaju elementarnih nesreč, požarov v odročnih krajih, bolezni in tako dalje, saj je z vsakega strelnega mesta, čeprav je to še v tako nedostopnem kraju, možna takojšnja povezava preko radarskega centra z reševalci in gasilci. Naj na kraju omenim še to, da je tak sistem izredno interesanten tudi z vidika narodne obrambe.

Vse gospodarske organizacije so poklicane, da sodelujejo in finančno podpro vzpostavitev takega sistema za obrambo pred točo, saj bodo imele od tega neposredno in posredno korist, prav tako tudi občine, DOZ in narodna obramba. Če bi hoteli že v letu 1972 vzpostaviti tak sistem, se moramo lotiti dela nemudoma. Poslovno združenje Styria v Celju je prevzelo nalogo, da zainteresira vse občine in gospodarske organizacije za to akcijo. Čimpreje bi morali formirati medobčinski odbor za obrambo pred točo, ki bi imel nalogo, da pripravi vse za sklenitev pogodbe. Vzpostavitev sistema in organizacijo obrambe pred točo bi nato zaupali sodelavcem Kmetijskega zavoda v Mariboru, ki so to delo tako odlično opravili na severovzhodnem področju Slovenije.

Letošnja jesen je zelo stregla postavljalcem številnih žičnic

Obnova črnega ribeza na Kozjanskem

Po nekajletnem zatišju in nazadovanju črnega ribeza na Kozjanskem smo ponovno pričeli z obnovo in sajenjem. V petnajstletnem obdobju, kar ribez na Kozjanskem raste, smo marsikaj novega pri njem dognali, marsikaj tudi delali narobe. Največ nepravil je pa bilo zaradi neupoštevanja nizkih posebnih leg, zaradi neustreznega sortimenta, nezadostnega gnojenja in še dosti drugih faktorjev, ki jih sedaj pri obnovi in gojenju poskušamo odpravljati in upoštevati nova načela, izkušnje in dognanja sodobne agrotehnike. Kot osnova za sajenje novih nasadov nam služijo matični, visoko selekcionirani nasadi črnega ribeza za kvaliteten in garantiran sortno čisti sadilni material debeloplodnih sort rosentala, silvergitera, golliatha in daniel septembra. Vse

predvidene komplekse za obnovo pregleda in oceni strokovna komisija, če so na morebitnem posebnem področju, na primer, na strukturo zemlje, določi smer, vrste in razdalje v vrsti in med vrstami. V vseh nasadih je pred rigolanjem vzeti vzorec zemlje za analizo tal. Rigolajo buldožerji do globine 40 do 50 cm. Z mineralnimi gnojili gnojimo na zalogo, vsak kooperant pa dobi navodila za pravilno sajenje.

Preteklo leto smo po teh načelih posadili osem hektarjev ribeza, letos pa je zanimanje kmetov kooperantov še večje in bo po predvidevanjih posajenega okrog 12 ha, za prihodnje leto pa je plansko predvidena obnova 15 ha novih nasadov. Praksa in potreba sta tudi narekovali spremembo glede na medvrstne razdalje,

(Nadaljevanje na 7. strani)

PREMIRANJE PLEMENSKIH TELIC

Za nami je tretje premiranje brejih plemenskih telic v zasebni reji pri kooperantih na področju DE Kooperacija Žalec. Premiranje poteka na osnovi pravilnika, ki ga je izdal Kmetijski inštitut Slovenije — Zavod za živinorejo. Premije pa izplačuje stabilizacijski sklad za živinorejo pri gospodarski zbornici in to v višini 400 din za vsako pozitivno ocenjeno brejo plemensko telico.

Kdo je premijski upravičenec?

Do premije so upravičeni vsi rejci kooperanti, ki imajo vpeljno kontrolo mlečnosti po načinu A in po načinu B (zaradi pogodbenega pridelovanja mleka).

Kakšne kakovosti mora biti telica, da bo dobila premijo?

— Telica mora pripadati sivo-rjavi ali lisasti (simentalski) pasmi.

— Izvirati mora iz rodovniške reje ali pa iz reje, kjer je vpeljana kontrola mlečnosti po načinu B.

— Označena mora biti trajno (tetovirana) v skladu s pravili rodovniške službe. Za telice iz hlevov, kjer je vpeljana kontrola B, morajo rejci predložiti dokaz, da so hčere licenčnih bikov.

— Za telice mora biti znano poreklo, to je, da so hčere določenih krav in priznanih bikov.

— Ob izplačilu premije morajo biti telice vsaj 6 mesecev breje in ob telitvi ne smejo biti starejše od 30 mesecev.

— Rejci morajo predložiti dokaz, da so bile telice osemnjene ali pripuščene k licenciranemu biku.

— Telice morajo biti za svojo starost primerno odrasle in razvite.

Po pravilniku se opravlja premiranje praviloma na dogonskih mestih, kjer pooblaščen strokovnjak živinorejsko veterinarskega zavoda skupno s strokovnjakom kombinata in zastopnikom rejca izvrši ocenjevanje živali. Odločitve o oceni oziroma o zavrnitvi telice za premiranje obrazloži pooblaščen strokovnjak javno prisotnim rejcem.

Po izplačilu premije se rejec obveže:

— da bo telico v zadnji dobi brejosti in po telitvi krmil po strokovnih navodilih,

— da bo po telitvi prvesnico prijavil za kontrolo mlečnosti pri področni poslovni enoti,

— da jo bo redil vsaj 3 leta oziroma, če jo bo prodal, je dolžan kupcu povedati, da je za telico dobil premijo in o prodaji obvestiti Živinorejsko veterinarski zavod,

— da bo molznemu kontrolorju predložil veterinarsko potrdilo, če bi moral telico — kravo izločiti zaradi bolezni ali poškodbe.

Na tretjem premiranju so od na dogonska mesta pripeljanih telic pozitivno ocenjene telice naslednjih rejcev:

PE Braslovče:

Marovt Franc 1 kom., Švajger Ivan 1 kom.

PE Celje

Kugler Jaka 1 kom.

PE Petrovče:

Sedovnik Franc 1 kom., Podpečan Martin 1 kom., Majer Franc 1 kom., Sitar Anton 1 kom., Gajšek Erika 1 kom., Dolar Ludvik 1 kom., Pešec Stanko 1 kom., Rebov Fani 1 kom.

PE Polzela:

Satler Miha 1 kom., Košec Jože 1 kom., Bizjak Franc 1 kom., Cizej Ludvik 1 kom.

PE Prebold:

Zagožen Peter 2 kom., Golavšek Vojko 1 kom., Kočevar Filip 1 kom., Rednak Fani 1 kom., Golavšek Milan 1 kom., Rojnik Ivan 2 kom.

PE Šempeter:

Serdoner Ivan 1 kom., Rojnik Franc 1 kom., Ušen Ivan 1 kom., Karnovšek Viktor 1 kom., Gerlih Marija 1 kom., Sedminek Jože 1 kom., Uranjek Alojz 1 kom., Dimc Ivan 1 kom., Četina Franc 2 kom., Lilijska Ana 1 kom.

PE Tabor:

Župančič Jože 1 kom., Rak Martin 1 kom., Topovšek Jože 1 kom., Sirca Ivan 1 kom., Jelen Anton 1 kom., Drča Janez 1 kom.

PE Trnava:

Brinovec Miha 1 kom., Jerman Jože 1 kom., Vasle Zofija 1 kom., Siršek Karel 1 kom., Skrabe Elza 1 kom., Korun Ivan 2 kom., Stepišnik Nande 1 kom., Završnik Franc 1 kom., Šketa Jože 1 kom., Korent Martin 1 kom., Plaskan Gvidon 1 kom.

PE Vojnik:

Podpečan Ivan 1 kom., Rebevšek Vinko 1 kom., Brglez Jože 1 kom.

PE Vransko:

Zahojnik Anton 1 kom., Pistotnik Anton 1 kom., Jurhar Rozalija 1 kom., Rebevšek Jakob 1 kom., Pečovnik Miha 1 kom., Pistotnik Stanko 1 kom., Pečovnik Jože 1 kom.

Pregled premiranih telic po PE je naslednji

Poslovna enota	1. prem.	2. prem.	3. prem.	Skupaj kom.
Braslovče	9	6	2	17
Celje	4	7	1	12
Gotovlje	2	5	—	7
Petrovče	10	8	8	26
Polzela	8	7	4	19
Prebold	4	4	8	16
Šempeter	16	26	11	53
Tabor	3	20	6	29
Trnava	6	16	12	34
Vojnik	6	7	3	16
Vransko	4	23	7	34
	72	129	62	263

V zasebni — kooperacijski reji je na področju DE Kooperacija Žalec zajetih v kontroli A 417 krav in v B 1613. Skupno je pod kontrolo 2030 krav. Premiranih telic je bilo do 3/4 leta 263 kom. ali 12,9 %. V kolikor bi tudi v četrto premiranje zajeli tako število, kot je povprečje treh dosedanjih, bi bil odstotek premiranih telic v prvem letu premiranja 15,4 od staleža kontroliranih krav.

(Nadaljevanje s 4. strani)

— Potrdili so predlog odbora HIP o dopolnitvi in vskladitvi pravilnika o organizaciji in poslovanju hranilno kreditne službe s statutom. Konkretni predlog bo poslan delovnim enotam v razpravo.

— Obravnavali so problematiko različnih stališč v primeru smrti članov delovne skupnosti. Odbor je sprejel enotna stališča in dal navodila v tej zadevi.

Za normalen obrat osnovne črede goveje živine bi moral biti ta odstotek vsaj 20 ali pri pospešeni zamenjavi tudi 25 % od kontroliranih krav.

Iz navedene primerjave vidimo, da obrat črede v zasebni reji ni zadovoljiv. Računamo pa, da se bodo razmere na tržišču stabilizirale, zato bo treba zamenjavi osnovne črede posvetiti več pozornosti.

Š. J.

— Odobrili so finančno pomoč slovenski kmetijski šoli v Podravljah — Avstrija, Vodovodnemu odboru Stojno selo p. Rogatec in krajevni skupnosti Zg. Kostivnica p. Podplati.

Posamezne zadeve, ki so bile obravnavane in ki še bodo na teh odborih, bodo poleg teh skupnih informacij obširneje objavljali predlagatelji.

F. Savinek

Naš organizator živinorejske proizvodnje v kooperaciji Jože Šabjan, dipl. inž. Jože Šalamun in veterinarski tehnik Jože Rajter — oba z živinorejsko-veterinarskega zavoda Celje — ob premiranju telic oktobra v Trnavi

(Nadaljevanje s 6. strani)

to je na širino med vrstami. Sedaj preizkušamo sistem sajenja v pasovih tako, da sadimo po dve vrsti skupaj v širini dveh metrov, nakar pride široka medvrstna razdalja štirih metrov. Navedni sistem sajenja ima svoje prednosti, po široki vrsti je možen dostop s traktorjem, kar olajšuje obdelavo in prevoze. Dve vrsti skupaj v pasovih je tudi lažje gnojiti, škropiti s herbicidi, lažja pa je tudi zaščita pred boleznimi in škodljivci.

Črni ribez obnavljamo organizirano na osnovi kooperacijske pogodbe s kombinatom. Kooperant dobi en milijon starih dinarjev kredita za en hektar obnovljene površine za dobo 8 let po 3 % obrestni meri. Kooperant se obvezuje upoštevati navodila strokovne službe kombinata in sadiati priznani selekcionirani sadilni material.

Dejstvo je, da zanimanje za črni ribez med našimi kmetovalci zelo raste, ker je že utrujeno pričanje, da je to grozdje med

najbolj donosnimi kulturami pri nas. Boriti in stremeti bo treba še za večjimi hektarskimi donosi, dosegaati poprečje vsaj dveh kilogramov na en grm, kar je lahko dosegljivo, saj imamo kooperante, ki imajo poprečni desetletni hektarski donos okoli 5 kg na grm. Ribezarji pozdravljamo sklep vodstva DE Šmarje pri Jelšah, da je treba tej kulturi posvetiti večjo skrb in tudi večjo pozornost od strani kmetijske pospeševalne službe. Posebno je črni ribez primeren za nižje vinogradniške lege z dovolj vlage, ker daje v primerjavi z vinogradom boljši finančni rezultat in rabi manj delovne sile. V naših razmerah smo dosegli, da lahko en hektar črnega ribeza z donosom 4 kg na grm preživlja štiričlansko družino, kar je za Kozjansko zelo pomembno, ker so tu bolj male kmetije.

Črnemu ribezu se na Kozjanskem obeta boljša bodočnost in ima vse pogoje za nadaljnje širjenje.

Valenčak Franc

Traktor Fiat - Univerzal 445

Fiat Univerzal 445 je standardni traktor z močjo 32,6 KS na priključni gredi. Po fiatovi licenci ga izdeluje romunska tovarna Uzina Tractorul v Brašovem. Trgovski zastopnik za Jugoslavijo pa je Agrooprema iz Beograda.

Važnejše mere traktorja so naslednje: medosna razdalja 1920 mm, dolžina traktorja 3070 mm. Medkolesna razdalja se da spreminjati, in to pri zadnjih kolesih od 1200 do 1900 mm, pri prednjih pa od 1430 do 1830 mm. Traktor ima tricilindrski štiritačni motor z direktnim vbrzganjem in vodnim hlajenjem. Sklopka je dvostopenjska, ena lamela je za transmisijo, druga pa za priključno gred. Na traktorju je vgrajen tudi sistem, ki omogoča blokiranje diferenciala. Brzin je osem, od tega šest naprej in dve nazaj. Druga, tretja, peta in šesta prestava so sinhronizirane. Poleg običajne opreme je možno proti doplačilu naročiti še dodatno opremo (avtomatsko kljuko, uteži za kolesa itd.). Ker do nadaljnjega ni mogoče zagotoviti nobene dobave traktorjev Ferguson, Steyer in Zetor, smo se odločili za nabavo opisanega traktorja. S stališča čim večje tipizacije naše kmečke mehanizacije to ni najboljša pot. Vendar smatramo, da je to v dani situaciji še vedno bolje, kot pa, da prepusimo to vsakemu posamezniku, ki želi kupiti traktor. Na ta način bi prav gotovo dobili še bolj pisano družino železnih konjev in bi imeli z nabavo rezervnih delov in servisov še večje težave.

Po izbavi omenjenih traktorjev bo takoj odprt tudi pri nas servis za vzdrževanje in popravilo teh traktorjev. Do sedaj imajo take servise že v Ptuj in Krškem.

Pa še cena:

Končna cena bo postavljena na dan izdobe, orientacijsko pa lahko rečemo, da bodo traktorji stali od 48.000,00 din do 50.000,00 din. Traktor ni podvržen plačilu prometnega davka.

L. Semprimožnik

Vlagaj in hrani pri naši HIP!

Sporočila kooperantom

— Letos ne moremo uvoziti Thomasovega fosfata, zato ga tudi ne bomo imeli na zalogi. Predlagamo uporabo nadomestnih gnojil: pelofas, NPK 9:18:18, NPK 4:14:11 in NPK 12:12:12.

In kako bomo dobavljali mineralna gnojila? NPK bo došel ves v novembru, polovica kalkamona dospe v decembru, polovica pa od marca do maja 1972.

— Za jesensko setev žit smo naročili 103.700 kg semen raznih sort pšenice in 2.150 kg semen ozimnega ječmena. Zmanjkalo je le semena san pastore, zato so nekateri dobili seme drugih prav tako kvalitetnih sort.

— Dogovorili smo se, da bomo v jesenski obnovi gradili žičnice na star način 2,40 m × 1,30 m le s to razliko, da bodo žičnice za nove sorte hmelja visoke 7 m, če so drogovci daljši, pa še višje. Ne preplačujte žičničarjev.

— Z obratom Mesnine smo določili novo odkupno in prodajno ceno za prima mesnate prašiče spitane od 90–110 kg s 30 do 35 % slanine, ki je do koperanta 8,65 din za kilogram.

Ta cena velja samo za prašiče nabavljene v vzrejališčih DE

Šmarje in dopitane v DE Kooperacija Zalec pri specializiranih rejcih, torej pri takih, ki oddajajo DE Kooperaciji 50 ali več pitancev letno.

— Število traktorjev in raznih trojev se pri kooperantih stalno povečuje. To nam da vedeti, da moramo v okviru delovne enote »Kooperacija« obdržati in nabavljati le težje traktorje in takšne, priključke, ki bodo omogočali nemoteno in uspešno realizacijo posredbenih del, ki jih opravljamo pri kooperantih.

— Zaradi močne suše je manj krme, zato je tudi čutiti številnejšo prodajo telet. Apeliramo na vse rejce, da naj storijo vse, da ne bo upadlo število goveje živine. Lahko se pripeti, da nam bo prihodnje leto manjkalo živine. V vsaki poslovni enoti naj vsaj en rejec priveže in vzredi do 200 kg večje število telet. Tako nam v prihodnjem letu ne bo manjkalo telet za nadaljnje pitanje.

— Morda še ne veste, da imamo 37 rejcev piščancev, ki na 14.173 m² površine lahko enkratno vselijo 215.200 piščancev.

Kooperacija

s seje kolegija 6. 10. 1971

Dipl. inž. TONE PUGELJ

Ekскурzija sodelavcev odbora za ureditev kmetij pri Styriji v Avstrijo, Nemčijo in Švico

Ekскурzija je bila organizirana z namenom, da bi se seznanili z delom strokovnih institucij v navedenih državah in primerjali naše načine gradenj v kmetijstvu z gradnjami drugih držav. Pregledovali pa nismo samo gradnje, ampak tudi kako gradijo, kako pospešujejo kmetijstvo in kako specializirajo posamezne kmetije ter kaj pridelujejo.

Ogledali smo si inštitute v Gumpensteinu v Avstriji, v Nemčiji pa: inštitut v Grubu, Weinstefanov inštitut, pospeševalno službo pri Stalit-werku in v Švici kmetijsko pospeševalno službo za področje Turgau. Okrog vsakega takega centra smo si ogledali nekaj vzornih kmetij.

V Gumpensteinu v Avstriji smo si ogledali inštitut za alpsko gospodarjenje. Glavna njihova dejavnost je, kako gospodariti na zelenih površinah, kako najboljšje izkoriščati pašnike, spravljati seno, opremljati kmetije in uporabljati gnojevko. Med drugimi zaključki smo ugotovili, da so kmetijske gradnje premalo povezane s kmetijsko tehnologijo. Začeli so se intenzivno ukvarjati z načrti hlevov za govejo živino različnih velikosti od najmanjših pa do 350 glav in sicer za krave, mlado živino in pitance. Ogledali smo si nekaj takih kmetij in sicer: kmetijo s kravami in mlado živino, ki proizvaja visoko kvaliteto prednostno mleko.

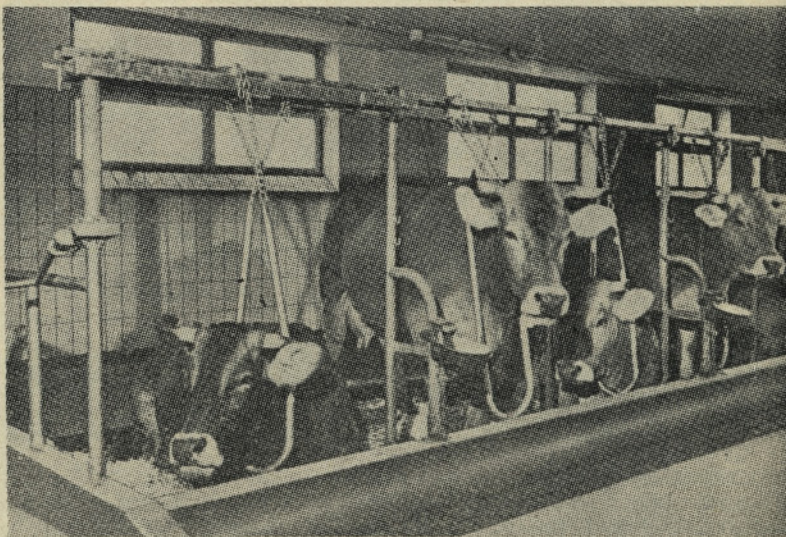
Na posestvu je:

45 ha obdelovalnih površin (travniki — silaža)

10 ha pašnikov, 32 ha pašnikov v alpah, 110 ha gozdov, 207 ha skupaj

Živina: 32 krav, 33 glav mlade živine (telice), 4 plemenski biki, 24 telet.

Vsa živina je sivorjave pasme.

Za krave najbolj primerna kombinirana naveza

Gospodarski objekti:

Hlev, senik v podaljšku hleva, silosi visoki stolpasti poleg senika.

Vse zgradbe so pod eno streho. Na tem posestvu je značilen molzni stroj oziroma mlekovod, ki ima eno cev za vakuum in mleko. Hlev ima kratka stojišča in je grajen na izplakovanje oziroma pretakanje. Gnojevka teče najprej v majhno jamo, nato pa jo s črpalko točijo v večjo cisterno. Ta je delno nadzemna jama z lesenim pokrovom, ki je le varnostni ukrep. Seno sušijo v senenih stolpih na topel zrak. Ti stolpi so dragi, zaradi slučajne ugodne ponudbe jih je lastnik nabavil. Hlev je zelo čist, dvoređen. Strop je obložen s steroporom, ki ga nosijo žebliani nosilci ostrešja. Ostali dve kmetiji sta bili po dimenzijah in čredi podobni. Na vseh treh obratih je novo gospodarsko poslopje, hlevi in oprema. Vsa gospodarska poslopja so višja, v njih so senik in stolpasti silosi, hlev pa je nižji v podaljšku gospodarskega poslopja. Jama za gnojevko je za hlevom na severni strani.

Za naše razmere je razmerje med proizvodnjo in investicijo preveliko. Računali smo, da bodo krave težko vrnile vložena sredstva kljub veliki proizvodnji (nad 5000 litrov mleka po kravi). Res je, da sta prva dva pogorela in sta dobila del sredstev pri zavarovalnici, tretji pa ima še dodatni dejavnosti gostinstvo in turizem in ima tu več dohodkov. Tako so opravičevali investicije.

Vsa dolina v tem alpskem področju je zatravljena. Na kmetijah redijo največ krav in plemenske živine. Klimatske in talne razmere jim narekujejo tako proizvodnjo. Poljedelstva tu ni. Le redke njive v dolini pričajo o humuzni zemlji, vendar zamočvirjeni in zato sposobni le za travnik. Obremenitev površin z živino ni velika, saj pride le 1 glava VŽ na ha zelene površine.

(Nadaljevanje na 9. strani)

(Nadaljevanje z 8. strani)

Nedaleč od Münchna je nemški zvezni kmetijski inštitut v Grubu s 6 oddelki dejavnosti: govedoreja, prašičjereja, ostale male živali, prehrana živali, gradbeništvo in splošno kmetijstvo. Inštitut je podrejen direktno zveznemu ministrstvu in proučuje izboljšave in nova pota v kmetijstvu Nemčije. Svoje izsledke preizkusi na svojem kmetijskem obratu in jih posreduje direktno kmetom.

Ogledali smo si gradbeni oddelek, ki je poln poskusnih in že v praksi preizkušenih modelov: gradbenih elementov, stojišč, navez in gospodarskih objektov (hlevov, silosov, jam za gnojevko itd.). Preizkušajo pa tudi v praksi vse dosežke in tako kmetom iz preizkušenih izsledkov dajejo strokovne nasvete ali jim naredijo načrte za ureditve gospodarstev.

Videli smo tri živinorejsko-poljedelske kmetije, ki so urejene po njihovih načrtih.

Kmetija:

Površine:	A	B	
njive	56,0 ha	70 ha	1/2 silaže
travniki	11,4 ha	20 ha	1/2 žita (ječmen, oves)
pašniki	8,0 ha	10 ha	
skupaj	75,4 ha	100 ha	
ostala zemljišča	24,0 ha	5 ha	
skupna zemljišča	79,4 ha	105 ha	

zemljišča so arondirana

Živina:

krave	43	—	
telice	11	—	
pitanci	48	250	
teleta	20	—	
plem. svinje	—	200	
proizv. po kravi 1970	5590 l (3,94 % tolišče)	1,30 kg	prirasta na dan

Krma:	koruzna in travna silaža	koruzna silaža
	v stolpnih silosih	6 visokih silosov à 200 m ³
	3 visoki silosi à 200 m ³	
	krmljenje	

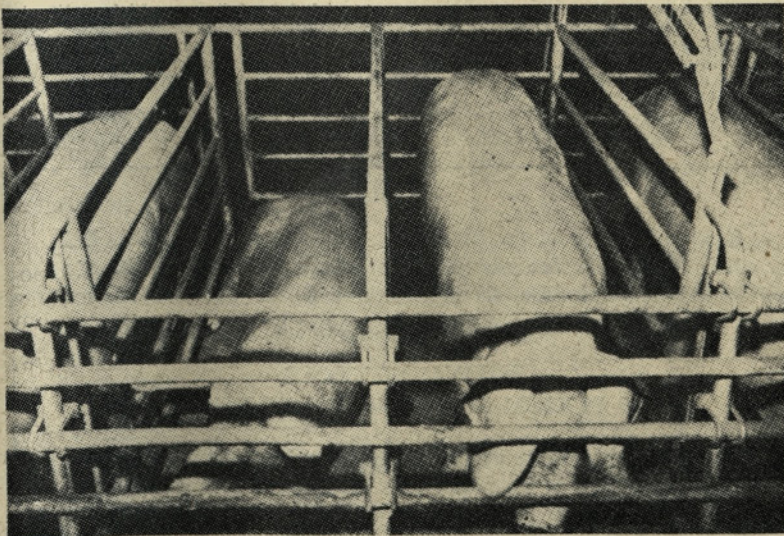
Krave:	
— poleti	paša in dodatno krmljenje
— pozimi	15 kg travne silaže
	25 kg koruzne silaže

Teleta:	vitaminizirajo mleko, dokler ne požre 1,5 kg krmil na dan
Pitanci:	koruzna silaža + 1 kg močnih krmil + seno

Gnojevka:	pretočna jama 70 m ³	gnoj z nastiljem
	jama za gnojevko 320 m ³	v globokih stojiščih

Delovna sila:		
lastna	1 delavec	2 delavca
tuja	2 delavca	2 delavca

Weinstefanov inštitut in fakulteta za diplomirane tehnično-kmetijske inženirje se ukvarjata tudi s pospeševanjem kmetijstva Nemčije. Praktično preizkušajo dosežke na svojih obratih in na kmetijah v okolici. Različne tovarne iz mnogih držav dajejo v preizkus svoje stroje in opremo temu inštitutu bodisi zaradi mnenja ali zaradi atesta.

Ozki svinjaki za prašiče, pitance in breje svinje

Iz kmetijske gradbeniške dejavnosti so nam pokazali nove hleve za svinje in govedo. Mnenja so, da je potrebno kmetijske gradnje racionalno graditi npr. svinjake za svinje široke le 70 cm in dolge 1,50 m. Taki boksi so izdelani tudi za plemenske breje svinje po načelu, pokrit prostor je drag, zato naj bo čim manjši, tekališče, ki je poceni, čim večje. Preizkušajo tudi različne silose: stolpaste, pa tudi koristaste in siliranje na prostem, kjer je kup pokrit s polivinilasto folijo.

Ogledali smo si kmetijo s kravami v boksih. Kmetije z eno proizvodnjo v poljedelstvu (pašno-košni sistem) in kmetije izključno s prodajo mleka nimajo po videzu najboljših dohodkov. Boljše stojišče so kmetije, kjer imajo kombinirano rejo govejih pitancev in krav, ali rejo plemenskih svinj in govejih pitancev. Še boljše so finančne kmetije, ki imajo razen živinorejske tržne proizvodnje še tržno proizvodnjo iz poljedelstva, sadjarstva ali vrtnarstva. Ta zaključek je le osebni vtis, ki bi moral biti utemeljen s številnimi primerjavami dohodkov in izdatkov.

(Nadaljevanje sledi)

V obratu „Mesnine“ je začela obratovati nova pakirnica

Že več let obstaja v okviru obrata Mesnine tudi pakirnica svežega mesa. Ta je vse do prve polovice septembra letos delovala v posebej za to urejeni hladilni komori. Čeprav je 10 do 12 članska delovna skupina delala v dokaj neprimernih prostorih, je dosegala lepe uspehe. Tako je že v letu 1970 pripravila za tržišče prek 252 ton različnega pakiranega blaga, letos pa se je obseg pakiranja še povečal. Pakirano meso se je med potrošniki celjskega območja tako razširilo, da jih je malo, ki ne bi poznali pakiranega mesa na ličnih belih podstavkih. Ker pa je bila doslej pakirnica slabo opremljena in je delala v slabih delovnih pogojih, so pakirali samo sveže meso in drobovino.

V prvi polovici septembra pa se je ta delovna skupina preselila v nov prostor, ki je bil urejen v okviru nove predelave. S tem so se delovni pogoji precej izboljšali. Nova pakirnica ima boljšo osvetlitev, primernejšo temperaturo in manjšo vlažnost. Ena najvažnejših pridobitev pa je nova oprema. Pakirnica je dobila nov pakirni stroj, ki opravlja vse faze pakiranja popolnoma avtomatsko. Sam zavija, tehta in izračunava vrednost zavitkov. Poleg tega je dobila pakirnico tudi stroj za vakuumsko (brezračno) pakiranje blaga. Trajnost svežega mesa, pakiranega na tem stroju, se bo podaljšala na več kot sedem dni. Z njim pa bodo pakirali tudi mesne izdelke, kar bo takorekoč nova oblika proizvodov obrata Mesnine na tržišču.

Pomen pakirnice je velik ne samo za obrat Mesnine, ki želi na ta način povečati prodajo svojih proizvodov, ampak tudi za potrošnika. Med številnimi lepo pakiranimi zavitki blaga pač lažje najde tisto, kar najbolj ustreza njegovi trenutni potrebi. Poleg tega se s pakiranjem zvečuje tudi asortiman, saj daje pakirnica na trg poleg pakiranega govejega, svinjskega in telečjega mesa ter drobovine tudi znane specialitete kot so čevapčiči, ražnjiči in pleskavica. V bodoče pa bo lahko potrošnik izbral tudi med pakiranimi izdelki nove predelave.

T. Gubenšek

ŽIVINOZDRAVNIŠKA SLUŽBA

za november

Od 13. XI. do 19. XI. FLORJANC Julij, dipl. vet. Braslovče, tel. 72-027

Od 20. XI. do 26. XI. OCVIRK Franc, dipl. vet. Vransko, tel. 72-407

Od 27. XI. do 3. XII. ŠRIBAR Edvard, dipl. vet. Šempeter, tel. 71-080

Od 4. XII. do 10. XII. LESJAK Milan, dipl. vet. Prebold, tel. 72-201.

29. novembra 1971 ne osemenjujemo. 30. novembra osemenjujemo redno.

Vse živinorejce seznanjamo, da prične ob delavnikih dežurna služba ob 15. uri in traja do 7. ure zjutraj. V tem času bo dežurni veterinar opravljal le najnujnejše obiske, zato naprošamo živinorejce, naj se za intervencije v glavnem obračajo dopoldne v področnih ambulantah.

Ob sobotah se prične dežurstvo ob 12. uri in se konča v ponedeljek ob 7. uri zjutraj.

VETERINARSKA POSTAJA ZALEC

Z DKIT PO SOVJETSKI ZVEZI

Veliko pričakovanje in notranji nemir sta se na Brnikih stopnjevala, ko smo na stezi zagledali DC 9, ki je bil namenjen v Split in za njim lepo srebrno rdečo ptico Tu 134 a namenjeno nam. Se spominski posnetki pred letališko stavbo in nenstrpni ter čisti pogledi na uro in v nebo, ki je bilo preprejeno z redkimi oblaki.

Brezcarinska cona. Nekateri so pričeli zapravljati prve dolarje in marke. Za potešitev treme je krožila steklenica domače dišeče slivovke.

Prikupna stvarčesa je odprla vrata in nas popeljala proti letalu. Pri- družil se nam je še vodič Jože.

Komaj da smo se še kar udobno namestili, sta nam stvarčesi poka- zali, kako se pritrdijo varnostni pa- sovi. Motorja sta zarohnela in že smo zdrveli po stezi in z nje strmo pod oblake. Naselja so hitro postajala vse manjša, se zavila v meglo in že se nam je nudil čudovit pogled na ne- skončno belino s soncem obsijanih oblakov. Motorji so se umirili, dosegli smo višino okrog 10.000 m.

zvočniku, da na privežemo pasove. Padli smo skozi redke oblake. Vasi in velika polja so za nami. Pod nami je industrija predmestja Lenin- grada. Letalo podrti na letališču. V treh urah smo preleteli 2400 km. Us- lužbeni letališča so napravili s škro- pilnico nekaj razkužilni krog okrog letala. Naše ure kažejo 11, letališka pa 13, torej moramo ure premakniti za 2 uri naprej. Carinske formalnosti s pasovi smo opravili v vseh štirih pasovih, toliko jih imajo. Počasneje je šlo s prtljago, ker sta delala le dva. Vse so pretaknili le vodiču, nam pa nič. Precej časa smo čakali pred letališko stavbo. Tu sta nas prijazno sprejeli vodiči Vera in Tanja.

Leningrad — severne Benetke, me- sto parkov in vrtov, mesto muzejev, spomenikov in harmoničnih arhitek- tonskih skupin, eno najlepših mest na svetu, mesto treh revolucij, me- sto tehničnega napredka, ena naj- večjih industrijskih središč dežele, mesto herojev, mesto belih noči, ki

HOTEL LENINGRAD, v njem smo bivali, ima 810 sob

V dveh dneh in pol bivanja v Le- ningradu smo si ogledali na Vasilijskem otoku staro borzo, sedaj zoolo- škí in pedološki muzej, dva stolpa s premci zavzetih ladij v nordijskih vojnah, spomenik Petra Prvega, Iza- kovsko cerkev, ki sprejme 14.000 lju- di in ima glavno kupolo s nihalom visoko 98 m in stoji na 24.000 pilotih in ima vgrajenega 43 vrst različnega poldrageda kamena. Ima 116 stebrov monolitov, od katerih tehta vsak 117 ton. V mozaiki je vgrajenega okrog 90 kg zlata. Spomenik Nikolaja I. na konju daje mogočen vtis. Na 90 m ši- rokem modrem mostu stoji Marijski dvorec, sedaj komite deputata KP SZ, z maketami ordenov na pročelju. Dvorski trg z Aleksandrovskega 47 m visokim in 600 ton težkim stolpom oklepa 580 m dolga zgradba general- nega štaba carske garde na eni strani, na drugi pa Ermitaž z zimskim dvorcem. Ermitaž sestavlja pet stavb in je največji muzej svetovne umet- nosti. Za primerjavo: če bi pred vsa- kim razstavljenim predmetom obstal le minuto, bi si ga ogledoval 11 let. Na Marsovem polju smo se poklonili spominu žrtvam revolucije. To spo- minsko pokopališče ima večni ogenj, po zvočnikih pa tiho igrajo žalostin- ke. Ta park so včasih imenovali pe- jerburška sahara. Cerkev Spasne krvi restavrirajo. V njej je bil ubit zadnji ruski car Aleksander II.

Ogledali smo si tudi Smolni, v ka- terem je bival Lenin med pripravami za revolucijo, danes je rezidenca partijskih organizacij.

Ob ogledu mesta smo videli tudi centralno biblioteko z 10.000.000 knji- gami, dramsko gledališče, spomenik Puškina, ulico arhitekta Rossija, ki daje vtis dvorane in ima idealne raz- sežnosti: 220 je dolga, 22 m široka in ima 22 m visoke stave. Popeljali smo se čez Kirovski dvorčni most, najlep- ši v mestu. Tatarska džamija je še danes aktivna.

Nepozaben vtis v nas vseh je za- pustilo Piskarevsko pokopališče, ki je grozoten spomenik na 900 dnevno fa- šistično blokado mesta. Na njem je pokopano v bratskih grobovih po več 1.000 skupaj okoli 470.000 meščanov. Pokopališče meri 26 ha. Od vhoda z dvema spominskima paviljonoma zdr- si pogled preko večnega ognja in gro- bov na 6 m visok spomenik matere domovine.

Na zajčjem otoku stoji mogočna Petropavlovka trdnjava, ki je bila 1703. leta zgrajena kot zametek me- sta Sankt-Peterburga. V njej dela še danes kovnica denarja. Tu smo vi- deli nekdanje zapore in paviljon za čoln Petra Velikega, ki je bil začet- tek ruske flote. Sredi trdnjave stoji

Petropavlovska katedrala, v kateri so grobnice ruskih carjev iz belega marmorja. Izjemi sta grobnica Alek- sandra II., ki je iz 5 ton težkega pol- dragega zelenega kamna jaspisa, in njegove žene Marije, ki je iz 6,5 ton težkega rdečega orljičja.

S hidrogliserjem smo se popeljali po Finskem zalivu v 30 km oddaljeno predmestje Petrodvorec.

Petrodvorec, mesto parkov, vrtov in fontan, je eden najlepših predmest- nih delov Leningrada.

Ustanovitev mesta se je začela v prvi četrtini 18. stol., ko je po slav- ni zmagi 1709. v nordijskih vojnah Peter I. ukazal, da postavijo gala letno rezidenco na obali Finskega za- liva. Delo in umetnost različnih ge- neracij talentiranih tvorcev je bilo utelešeno v skupinah Petrodvorca.

Najlepši med številnimi vrtovi Pe- trodvorca je »Lower« park. V sredini skupine stoji Velika palača, namenje- na sprejemnim ceremonijam. Palača obdajajo drevesa in terase, ki domi- nirajo nad okolico avenij in 140 vo- dometov. Park meri 112 ha.

Veličasten pogled se z vrha terase odpre na Veliko kaskado. Fina har- monija belega marmorja, pozlačenih kipov, zelenih jas in srebrnega tra- ku kanala te osupne. Mrzli vodni cur- ki se svetijo in pozvnanjajo sredi pe- strega blišča parka.

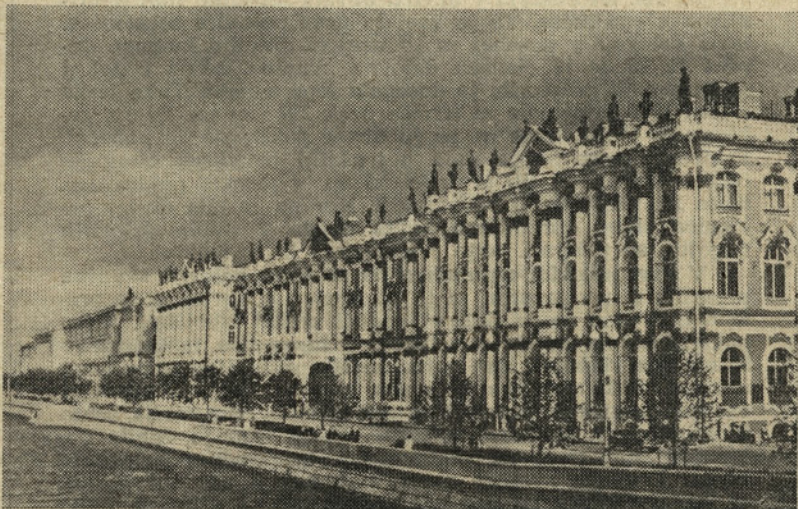
Govorci si ne morejo kaj, da ne bi spoštovali genialnega sistema vodo- metov, ki je bil narejen pred več kot dvesto leti. Da so zbrali vodo za šte- vilne vodomete v »Lower« parku, so položili 22 km dolg vodovod. V letih 1721—1723 je prvi ruski vodni inženir V. Turolkov načrtal sistem kanalov, ribnikov in zapornic tako, da je upo- rabil naravni nagib terena od Rop- skih gričev do morja in to zagotavlja neprekinjeno delovanje vodo- metov za več ur vsak dan.

Smeš nikoli ne utihne okoli smeš- nih »trik« vodometov. »Sodni stoli«, »Dežnik«, in »Hrast« pretrgajo resnost obiskovalca.

Monplaisir, majhna palača Petra I. ob obali je ena najstarejših zgradb v Petrodvorcu in značilen spomenik ruske arhitekture 18. stol. Slikovit pogled je z oken palače na Finski zaliv na sever do Kronštata in ljube- k vrt z rožnato preprogo in vodometi na drugo stran. Zunanost Monplaisir- ja dopolnjuje bujna notranja deko- racija.

V sobah palače so zbirke slik in predmetov uporabne umetnosti. Del zbirke je razstavljen v Hermitegeu, drugem paviljonu, ki stoji ob zalivu v zahodnem delu parka. Vy

(Prihodnjič Moskva)

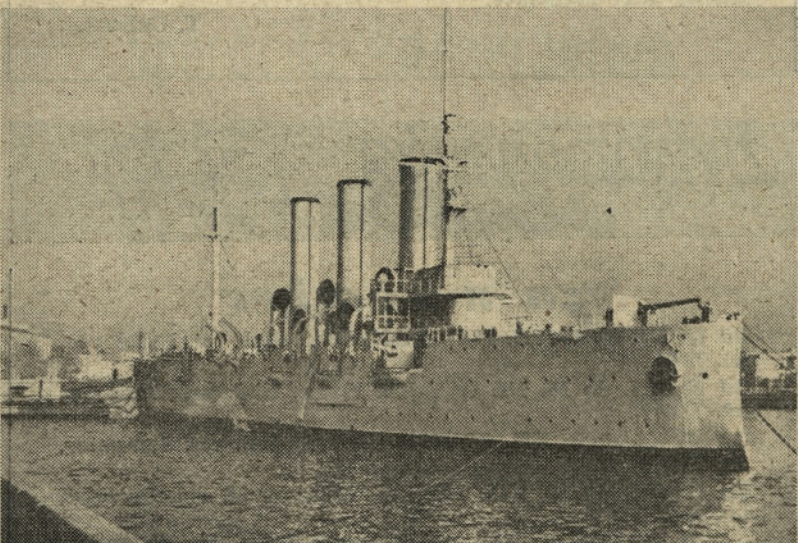

ERMITAŽ — Zimski dvorec na obali Neve je 8 let do 1762. leta gradil arhitekt RASTRELLI

Preseneti nas glas kapitana letala, ki oznanja, da letimo že nad Duna- jem. Nad Bratislavo so nam servi- rali kosilo. Pred Varšavo so se pri- čeli oblaki trgati. Lep je bil pogled na širna obdelana polja in na mesta in vasi ter ravne ceste. Pod nami je Varšava. Z mnogimi ulicami, velikim stadionom in Vislo s številnimi sipi-

raste in postaja lepše z vsakim dnem — je napravil na nas mogočen vtis s širokimi ulicami — prospekt in monumentalnimi stavbami.

Razprostira se na 101 otoku in na površini 570 km². Steje 4 milijone prebivalcev in ima čez 65 rek in ka- nalov kar 376 mostov. Glavna reka je 75 km dolga in do 24 m globoka

Legendarna AURORA je zasidrana pred vojno akademijo in je skrbno ne- govan muzej

nami. Ze smo čez široki Njemen. Pro- ti Zahodni Dvini postaja pokrajina vedno bolj gozdnata, okrog Čudske- ga jezera pa je posuta z neštetimi jezerci in spominja na Finsko. Med letom smo si ogledali tudi pilotsko kabino.

Kar verjeti nismo mogli, da že pristajamo, ko nas je pozval glas po

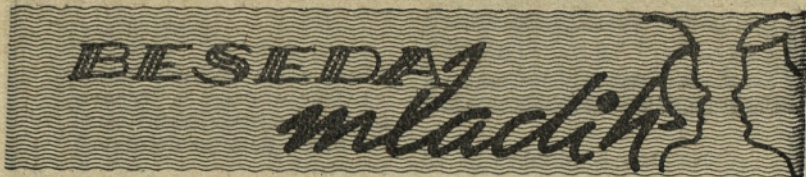
Neva, ki teče iz Ladoškega jezera.

Trije avtobusi so nas pripeljali pred velik hotel, ki ga tu imenujejo gosti- nica Leningrad. V devetih nadstrop- jih ima 810 sob z vsem komfortom od radia, telefona, kopalnice z veli- ko kopalno kadjo, do ščetke za oble- ko. Nasproti hotela je stala vsa od sonca obsijana legendarna Aurora.

Komisija za kulturo in zabavo pri predsedstvu KA ZM KK Hmezad žalec obvešča vse mlade delavce kombinata in kmečko mladino, da prireja dne 20. 11. 1971 ob 18. uri v prostorih samopostrežne restavracije Gaberje v Celju

SPOZNAVNI VEČER S PLESOM IN ZABAVNIMI TOČKAMI

Namen spoznavnega večera je, da se mladi kombinata med seboj spoznajo in po napornem delu tudi zabavajo.

INFORMACIJA PREDSEDSTVA KA ZMS KK HMEZAD ŽALEC

Po približno enem letu obstoja našega aktiva ZM na nivoju podjetja smo bežno pregledali rezultate našega dela. Ugotovili smo, da nam je uspelo opraviti precej nalog zadovoljivo, toda ne povsem uspešno. Res je, da smo sodelovali v »Akciji 75«, ki jo je organizirala RK ZMS, in njene naloge še kar solidno izpolnjevali, vendar nam ni uspelo aktivirati naše baze, to se pravi širokega zaledja mladih. Ves trud pa bo zaman, če bomo delali ozko v manjši skupini. Zavedamo se namreč dejstva, da ZM ni samo za nekatere ampak prav nasprotno. Za vse skupine mladih in posameznike, ki niso pripravljeni samo sprejemati, temveč za to ZM tudi nekaj prispevati.

Predsedstvo KA ZMS KK Hmezad Žalec se je na svojih zadnjih treh sejah dogovarjalo izključno o programu dela, ki bi naj zajel vsa mogoča področja zanimiva za širši krog naših mladih delavcev. V kolikor nam je to uspelo, presodite sami na podlagi programov, ki so danes pred vami.

PROGRAM DELA KONF. AKTIVA ZM KK »HMEZAD« ŽALEC

Predsedstvo KA ZM KK »Hmezad« Žalec je na svoji redni seji obravnavala predlog programa dela. Predsedstvo je ugotovilo, da je program v skladu s programom dela OK ZMS Žalec in posredno tudi s programom RK ZMS, ker zajema osnovna interesna področja delovanja mladih v našem podjetju.

Konkretno po mesecih pa je program naslednji:

NOVEMBER:

- seja predsedstva KA ZM
- delovni sestanek komisije za družbeno-ekonomske odnose
- delovni sestanek komisije za vzgojo in izobraževanje
- delovni sestanek komisije za šport in rekreacijo
- delovni sestanek komisije za kulturo in zabavo
- delovni sestanek komisije za propagando in publicistiko
- posvet predsednikov aktivov DE kombinata
- »akcija 20« v organizaciji RK ZMS (nadaljevanje »akcije 75«)
- proslava ob prazniku republike 29. November
- izdaja informacij v podjetniškem glasilu

DECEMBER:

- seja predsedstva KA ZM
- enodnevni seminar za vodstvo aktivov v delovnih enotah kombinata
- seminar družbeno-ekonomskega usposabljanja delavcev kombinata (v sodelovanju s sindikatom in ZK)
- seja komisije za kulturo in zabavo
- izdaja informacij v podjetniškem glasilu

JANUAR:

- seja predsedstva KA ZM
- seminar družbeno-ekonomskega usposabljanja delavcev kombinata (v sodelovanju s sindikatom in ZK)
- delovni sestanek komisije za vzgojo in izobraževanje
- izdaja informacij v podjetniškem glasilu

FEBRUAR:

- seja predsedstva KA ZM
- problemska konferenca aktiva ZM KK »Hmezad« (učenci v gospodarstvu) delegatski sistem
- seminar »akcije 20« (v organizaciji RK ZMS nadaljevanje akcije 75)
- izdaja informacij v podjetniškem glasilu

KOMISIJE PREDSEDSTVA

Predsedstvo KA ZM KK »Hmezad« Žalec je na svoji redni seji dne 8. 10. 1971 sprejelo sklep, da se formirajo komisije, ki bi v svojih programih zajele interesna področja delovanja mladih v našem aktivu:

1. Komisija za družbeno-ekonomske odnose:

Predsednik:

Žlender Drago

(mentor: tov. Ivančič Franc)

Naloge komisije:

- izdela konkreten terminsko obdelan program dela
- organizira seminarje družbeno-ekonomskega usposabljanja mladih
- spremlja problematiko samoupravljanja
- spremlja gospodarsko in politično problematiko podjetja

2. Komisija za vzgojo in izobraževanje:

Predsednik:

Lesjak Danica

(mentor: tov. Savinek Franc in tov. Uranjek Mile)

Naloge komisije:

- izdela program dela
 - skrbi za strokovno izobraževanje in vzgojo mladih
 - spremlja problematiko štipendiranja in izrednega študija
 - v sodelovanju s kadrovsko službo kombinata analizira dopolnilno izobraževanje (interne kvalifikacije)
 - spremlja probleme učencev v gospodarstvu
3. Komisija za šport in rekreacijo:

Predsednik:

Cater Vladimir

(mentor: tov. Drobne ing. Marjan)

Naloge komisije:

- izdela program tekmovanj
- sodeluje s športnim odborom pri sindikatu
- organizira medobratna športna tekmovanja
- organizira rekreacijske izlete

4. Komisija za kulturo in zabavo:

Predsednik:

Gmajner Anica

(mentor: tov. Goršek Andrej)

Naloge komisije:

- izdela program dela
- usklajuje želje in potrebe mladih po kulturnem življenju
- organizira zabave in ples

5. Komisija za propagando in publicistiko:

Predsednik:

Terglav Nada

(mentor: tov. Vili Vybihal)

Naloge komisije:

- izdela program dela
- zagotavlja gradivo za mladinsko stran v »Hmeljarju«
- posredovanje informacij preko drugih virov.

V teh programih so predsedstvo in tudi komisije same poskušale zajeti vse interese sfere delovanja mladih delavcev, ki se poleg dolžnosti na delovnem mestu želijo ukvarjati še z drugimi dejavnostmi.

Merilo uspeha za nas bo izključno interes vas mladih za posamezna področja naših programov. Želimo namreč močan aktiv ZM v podjetju, ki bo ob strani drugih družbenopolitičnih organizacij prispeval svoj delež k razvoju in napredku našega podjetja in samih nas.

Drago Žlender

Opravičilo uredništva!

Mladim bralcem se opravičujemo, ker nismo mogli objaviti programov v tej številki zaradi pomanjkanja prostora, objavili jih bomo v naslednji številki. Do takrat dobite vse informacije v uredništvu in predsedniku ZM DRAGU ŽLENDRU v »Mesninah« — Celje.

Program dokončne izvedbe obnove in izgradnje šolskih stavb v občini Žalec

Izgradnja in obnova šolskih stavb je vse doslej potekala v skladu s petletnim programom, ki je bil sprejet na referendumu leta 1967. Doslej je bilo izpolnjenega že približno 3/4 tega programa. Tako je bila zgrajena nova šola v Grižah, zgrajeni prizidki in adaptirane obstoječe stavbe šol v Petrovčah, Žalcu, Polzeli, adaptirane šole v Pirešici in Ponikvi, v Galiciji, v Letušu, na Gomilskem, urejeno je bilo ogrevanje v šoli Andraž.

Pregled predvidenih in porabljenih sredstev za že zgrajene objekte:

	Po programu iz leta 1967	Skupaj izdatki po posameznih šolskih objektih
1. Izgradnja šole v Grižah in vrtca	3.160.000	3.161.694
2. Adaptacija šole v Petrovčah	1.500.000	2.194.073
3. Adaptacija šole v Žalcu	800.000	2.187.009
4. Adaptacija šole v Pirešici	378.000	293.495
5. Adaptacija šole na Ponikvi	173.000	195.417
6. Adaptacija šole v Galiciji	50.000	171.142
7. Stroški za šolo Andraž	50.000	46.529
8. Adaptacija šole v Letušu	50.000	64.272
9. Adaptacija šole na Polzeli	1.500.000	3.900.000
10. Adaptacija šole Gomilsko	238.000	450.000
SKUPAJ	7.899.000	12.653.631

Za izgradnjo prostorov otroško varstvene ustanove so bila sredstva v višini 160.000 din, skladu vrnjena iz sklada za otroško varstvo.

(Nadaljevanje na 12. strani)

(Nadaljevanje z 11. strani)

Glede na to, da s sredstvi, ki se bodo še zbirala do leta 1973 iz naslova samoprispevka občanov in na osnovi družbenega dogovora z delovnimi organizacijami, ne bo mogoče v celoti realizirati zastavljeni program, je treba iskati rešitve v podaljšanju samoprispevka občanov in družbenega dogovora še za dve leti. Kljub ogromnim naporom za zbiranje dodatnih sredstev (najetje kredita, dodatni prispevki delovnih organizacij, zbiranje prostovoljnih prispevkov občanov itd.), ne zmoremo velikega porasta cen gradbenih uslug in storitev v zadnjih treh letih. Tako se danes srečujemo z dvakrat večjimi zneski za izgradnjo ali adaptacijo določenega objekta od predračuna iz leta 1967. Poleg tega kaže posebej poudariti, da smo program adaptacij in novogradenj šolskih stavb leta 1967 dvakrat korigirali in da se danes srečujemo pri njegovi realizaciji s dejstvom, da ne ustreza v celoti osnovnim zahtevam sodobnejšega pouka.

V skladu se je do konca oktobra 1971 nabralo 13.260.740 din. Predvidoma, da bomo do leta 1973 zbrali iz dosedanjih že navedenih virov še cca 9.020.000 din. Posebna strokovna komisija, ki si je predhodno ogledala šole, ki po sprejetem programu še niso adaptirane oz. zgrajeni prizidki, pa je prišla do ugotovitve, da manjka še 6.800.000 din, kar bi zadoščalo za celotno realizacijo zastavljenega programa. To pa pomeni, da je izhod le v podaljšanju plačevanja samoprispevka občanov za dve leti v enaki višini, kot doslej, prav tako pa tudi prispevka delovnih organizacij za dve leti z zmanjšanim procentom in sicer od 0,85 od dohodka na 0,60. Predlog je tudi, da se oprostijo plačevanje samoprispevka vse tiste občane, ki imajo manjši OD od 1.000 din.

PREGLED POTREBNIH SREDSTEV ZA NOVOGRADNJO, DOZIDAVO IN ADAPTACIJO ŠOL NA OBMOČJU OBČINE ŽALEC V LETIH OD 1972—1974

Sola	Predračunska vrednost		Skupaj	Pričetek del
	novogradnja din	dozidava z urec starega dela		
Tabor	1.050,000		1.050.000	1971
Sempeter				
(I. etapa)	4.000,000		4.000,000	1972
Vinska gora	1.200,000		1.200,000	1972
Vransko		4.200,000	4.200,000	1973
Gotovlje		500,000	500,000	1972
Prebold		2.500,000	2.500,000	1974
Braslovče		1.200,000	1.200,000	1974
Letuš		70,000	70,000	1972
Andraž		100,000	100,000	1973
SKUPAJ	6.250,000	8.470,000	14.820,000	
Nabava avtobusa			86.000	
SKUPAJ			14.906,000	

V pregledu potrebnih sredstev še ni zajeto plačilo za adaptacijo šole Gomilsko in dokončno plačilo za šolo Polzela.

GLASUJMO ZA NOVE ŠOLE 19. DECEMBRA!

LJUDSKE NAPOVEDI

Za soncem vinskega Martina
kmalu pride sneg, zmrzlina,
pa če tudi dobro greje,
le tri dni babje leto šteje.
Če mokro zemljo sneg pokrije,
bo malo prida za kmetije.

IZREKI

Od žalosti ne moreš v zemljo,
ne od radosti v nebesa.
Ne grajaj, preden nisi preiskal!
Vse je že predpisano razen vesti.

ZA SMEH

— Električna je dražja, kruh je
dražji, cigarete so dražje, kmalu
bomo plačevali višje stanari-
ne...

— Jaz že ne! V podjetju nima-
mo denarja za plače.

Komisija za šport in rekreacijo pri predsedstvu KA ZM KK Hmezd Žalec obvešča vse mlade kombinata, da v mesecu novembru začenja organizacijo tekmovanj med obrati in DE v namiznem tenisu in šahu. Interesenti naj o tem razmislijo in potem, ko dobijo obvestilo o natančnem poteku tekmovanj, takoj pošljejo prijave.

OSMRTNICE

Na dan 5. oktobra je za posledicami zahrbtne bolezni umrla kmetovalka in kooperantka Košec Barbara iz Ločice pri Polzeli. Kljub vsemu prizadevanju njenih svojcev, da bi ozdravela in ostala še naprej takšna kot smo jo poznali, je smrt zahtevala njeno življenje.

Izgubili smo vestno članico delovne skupnosti pri Kombinat in v Kooperaciji.

Rodila se je 15. 11. 1898. leta. V njeni mladosti, ko je kot mlada gospodinja prestopila prag hiše pri Košecovih v Ločici, je skrbno gospodinjala in po smrti moža prevzela na sebe tudi ostalo gospodarjenje.

Poznali smo jo kot skrbno hmeljarko, zato je v letu 1968 upravičeno prejela priznanje za uspešno delo v hmeljarstvu.

Po danih možnostih je bila pripravljena vsakemu pomagati. Bila je podporni član gasilskega društva v Ločici. Imela je razumevanje do organizacij, ki v kraju obstajajo.

Na njeni zadnji poti jo je spremljala množica ljudi iz bližnje in daljne okolice. Pred hišo žalosti in ob njenem odprtem drobu se je od nje poslovilo več govornikov.

Naj počiva mirno v domači slovenski zemlji!
PE Polzela

V petek 15. 10. 1971 je ugasnilo življenje našega kooperanta Turk Franca iz Trnave.

Rodil se je 4. 6. 1900 v številni družini v Trnavi. Že kot mlad fant se je spoznal s težavami kmetovanja, saj je očetovo posestvo prevzel, ko je bil star šele 20 let.

Vsa leta je bil aktiven lružbeni delavec. Bil je

eden prvih ustanoviteljev gasilskega društva Trnava in je bil njegov stalni član. Za svoje delo je dobil več priznanj.

Tudi njemu vojna ni prizanesla, moral je v partizane, nato pa so ga ujeli, odpeljali v zapor v Celje in od tam v Maribor. Po vojni se je z vso vneto lotil svoje kmetije.

Ravno tako je bil uspešen pri krajevnem odboru in pri odboru kmetijske zadruge.

Bil je vzoren kmet, oče in hmeljar. Za svoje hmeljarjenje je dobil priznanje, na katerega je bil še posebno ponosen. Kako je bil priljubljen med ljudmi, pa je zgovorno pričala njegova zadnja pot, ki se je je udeležilo veliko ljudi.

Vsi, ki smo ga poznali, ga bomo ohranili v lepem spominu.

PE Trnava

Nenadoma po kratki in mučni bolezni nas je dne 22. julija 1971 zapustila Šern Katarina iz Grajske vasi.

Rojena je bila v Trnavi dne 23. 11. 1893, kjer je tudi preživela mladost, nato pa se je 1918. poročila v Grajsko vas. Tu sta z možem kmetovala vse do leta 1952, ko ji je umrl.

Sama je prevzela posestvo in ga vzorno vodila vse do svoje smrti. Bila je napredna ženska, dobra mati in hmeljarka. Za dolgoletno hmeljarjenje je med prvimi prejela tudi hmeljarsko priznanje, katerega je vsakemu z veseljem in ponosom pokazala.

Vedno se je bomo spominjali kot dobre in poštene kmečke žene in hmeljarkke.

PE Trnava

Poročilo s seje predsedstva mednarodnega hmeljarskega biroja v Münchnu 30. 9. 1971

Na zadnjem kongresu MHB leta 1970 v Bruslju je bilo sklenjeno, da v letu 1971 ne bo kongresa, ker so se Poljaki, ki bi bili na vrsti za organizacijo kongresa opravičili, da kongresa ne morejo pripraviti. Sklenjeno pa je bilo, da bo namesto kongresa razširjena seja predsedstva v Münchnu.

Sejo je pripravil generalni sekretar MHB in Zveza nemških hmeljarjev.

Dnevni red zasedanja je bil naslednji:

1. Imenovanje članov predsedstva
2. Potrditev zapisnika zadnje seje 13. 3. 1971 v Parizu
3. Poročanje članov MHB o hmeljarstvu v posameznih državah z oceno pridelka 1971
4. Izmenjava mnenj o svetovnem hmeljskem tržišču
5. Poročilo generalnega sekretarja in predlog predračuna za leto 1971/72
6. Sklepanje o vlogi DR Nemčije za članstvo v MHB
7. Potrditev pravil o Hmeljarskem odlikovanju
8. Podelitev Hmeljarskih odlikovanj 1971 (svečana podelitev bo na naslednjem kongresu 1972)
9. Možnost uporabe hmelja za druge namene
10. Razno

Predsednik Höfter je otvoril sejo ob 9.30 v konferenčni dvorani Hotela Bayrischer Hof. Predloženi dnevni red je bil soglasno sprejet, le da je bilo na predlog predsednika sklenje-

no, da se 3. 4. in 9. točka dnevnega reda obravnavajo na popoldanskem razširjenem zasedanju predsedstva, ostale pa dopoldan.

Ad. 1. Za člane predsedstva so bili imenovani naslednji predstavniki: **Belgija:** Topp, **CSSR** Paul, **ZR Nemčija:** Höfter, **Španija:** de Arcenegui, **Anglija:** Capt. Holmes, **Francija:** Lux, **Jugoslavija:** Četina, **Poljska:** Kulig, **ZDA:** Signoretti, **Bolgarija** ni poslala svojega predstavnika.

Poleg članov predsedstva so bili na seji prisotni še predsednik znanstvene komisije ing. Petriček, sekretar znanstvene komisije Hoed in predsednik tehnične komisije dr. Maton ter drugi člani posameznih delegacij. Na popoldanskem zasedanju so bili prisotni tudi predstavniki DR Nemčije, ki je bila sprejeta v članstvo.

Ad. 2. Poročilo je bilo poslano vsem članom. Generalni sekretar je pripomnil, da so bili sklepi zadnje seje zaradi nesklepčnosti poslani v potrditev odsotnim predstavnikom. Predstavniki Bolgarije, Španije in Poljske so jih potrdili, medtem ko ZDA niso poslale odgovora. Kljub temu so bili sklepi sprejeti in veljavni. Po tem pojasnilu je bil zapisnik soglasno sprejet.

Ad. 3. Vsi prisotni predstavniki so dali poročila o površinah, pridelku, prodaji in uporabi hmelja, o proizvodni pogojih v letošnjem letu in oceno pridelka za 1971. Za Bolgarijo smo vzeli lanske podatke, ker poročila za letos niso poslali. Iz teh poročil povzemam najvažnejše podatke o površinah in pridelkih za leto 1970, ter oceno za 1971 za države MHB. Priказani so v tabeli 1.

Tabela 1

Država	Površine v ha			Pridelki v stotih à 50 kg		
	1970	1971	Indeks 1970 = 100	1970	1971	Indeks 1970 = 100
Belgija	1.110	1.140	103	35.500	42.000	118
Bolgarija	1.200	1.200	100	12.000	12.000	100
Čehoslovaška	8.735	8.735	100	209.367	160.000	77
ZR Nemčija	12.779	15.373	120	534.731	460.000	86
Anglija	6.966	7.032	101	240.481	218.000	91
Španija	1.241	1.412	114	29.556	23.000	78
Francija	1.165	1.050	91	40.470	35.000	87
Jugoslavija	3.802	3.777	99	109.760	94.000	86
Poljska	2.418	2.550	105	48.600	42.000	86
ZDA	11.210	11.736	104	416.069	460.000	110
DR Nemčija	2.097	2.097	100	56.180	45.000	80
	52.723	56.102	107	1.732.714	1.591.400	92

Iz tabele 1 lahko povzamemo, da so se površine hmeljišč v letu 1971 napram letu 1970 povečale za 3.379 ha ali 7 %. Od tega samo v ZR Nemčiji za 2.594 ha ali za 20 %. Ostalo povečanje je seštevek manjših povečanj v drugih državah MHB. Priderek 1971 bo po dosedanjih ocenah za 141.314 stotov à 50 kg ali za 8 % manjši od prejšnjega leta, kar je posledica bolj ali manj neugodnih vremenskih razmer skoraj v vseh državah MHB. Kot posledica vremenskih razmer je letos tudi odstotek alfa-

smol nižji od lanskega. Zato smatrajo, da bi lahko bil skupni pridelek alfa-smol za okrog 30 % nižji od lanskega.

Ad. 4. Živahna razprava se je razvila okrog ocene položaja na svetovnem hmeljskem trgu. Večina udeležencev v razpravi se je omejila na bolj ali manj ostro kritiko na račun pretiranega povečevanja hmeljišč v ZR Nemčiji. Od leta 1965 do 1971 so se povečevale na svetu in v ZR Nemčiji površine hmeljišč takole (veržni indeks):

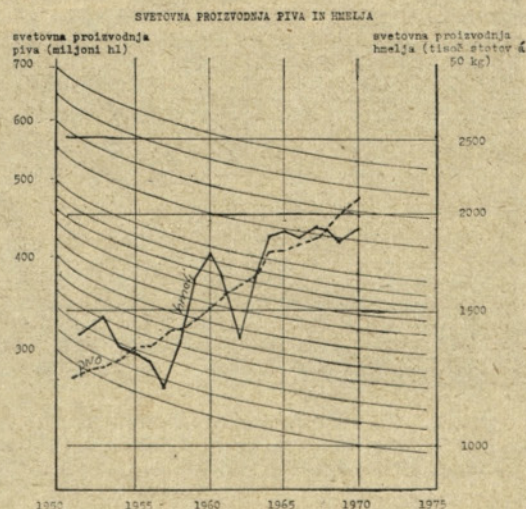
leto	1965/64	1966/65	1967/66	1968/67	1969/68	1970/69	1971/70
ZR Nemčija	109	105	105	102	102	106	120
svet	101	100	99	99	99	105	104

Delegati so z zaskrbljenostjo govorili o tako močnem povečanju v ZR Nemčiji in bolj ali manj ostro opozarjali nemške hmeljarje na treznost pri širjenju hmeljišč. Nemški delegati so se deloma zagovarjali, da tudi oni ob vsaki priliki svarijo pred povečevanjem, vendar so brez moči, ker to podpirajo trgovci, ki ves na novo posajen hmelj za nekaj let vnaprej odkupijo. Za hmeljarje pa povečanje površin pomeni boljše koriščenje obiralnih strojev in sušilnic. Seveda pozabljajo pri tem, da bodo v naslednjih letih potekle nekatere stare prodajne pogodbe in da nam močno povečane površine lahko dajo pri dobri letini tolikšen pridelek, ki bo kaj hitro pokrtil sedanji mali primanjkljaj in porušil ravnotežje na svetovnem hmeljskem trgu. In kaj bi se šele zgodilo, če bi vsi tako povečali hmeljišča kot v ZR Nemčiji! Gibanje proizvodnje hmelja in potrošnje piva za obdobje 1951—1971 je prikazano na prikazu 1. Krivulja proizvodnje hmelja je sicer res pod krivuljo proizvodnje piva (potreb po hmelju) to se pravi, da trenutno proizvodnja ne zadovoljuje potreb po hmelju, vendar ta razlika ni velika. Če pa upoštevamo še, da je letošnja letina podpovprečna, da odmerek hmelja pivu še pada, posebno pa močno povečanje hmeljišč v zadnjem času, vidimo, da lahko kaj hitro pride do ravnovesja. To je bil v kratkem naš prispevek k razpravi o problematiki tržišča in snova za svarilo pred pretiranim povečevanjem hmeljišč v ZR Nemčiji.

Ad. 5. Generalni sekretar je dal v svojem poročilu pregled enoletne dejavnosti MHB. Prikazal je tudi večletne statistične podatke o proizvodnji hmelja po državah članicah MHB. Površine hmeljišč in pridelki hmelja na svetu za leto 1969 in 1970 so prikazani v tabeli 2.

Nadalje je generalni sekretar obrazložil predlog predračuna za finančno leto 1971/72. Predračun za leto 1970/71 je bil realiziran v višini 2.911,08 USA dolarjev. Zaradi narašča-

Prikaz 1

nja stroškov in posebnega izdatka za izdelavo hmeljarskih odlikovanj, ki so pošla, se bodo stroški v letu 1971/72 povečali. Zato je bil na predlog generalnega sekretarja sprejet sklep, da se prispevek članov poveča od 50 na 60 USA dolarjev. Po uradnem delegatu, katerih število je izračunano iz površin hmeljišč, je prav tako fiksni znesek povečan od 50 na 60 USA dol. Tako povečan predračun bo znašal 3600 USA dolarjev. Prispevek Jugoslavije se bo tako povečal od 250 na 300 USA dol. letno.

Ad. 6. Demokratična republika Nemčija je že večkrat sondirala teren, če bi lahko postala članica MHB. Zaradi odločno odklonilnega stališča takratnih predstavnikov ZR Nemčije in neke vrste glasovalnega stroja, je bilo takrat malo izgledov, da bi bila DR Nemčija sprejeta v MHB. Mi smo se vedno odločno zavzemali za sprejem, ker smatramo, da mora biti hmeljarska organizacija čim bolj splošna-svetovna organizacija. V zadnjih letih se je po zamenjavi nemških predsednikov položaj spremenil. Novi nemški predstavniki niso več odklanjali sprejema DR Nemčije. Kljub temu so se glasovanja vzdržali, kar so utemeljili s političnimi razlogi. Tako je bila DR Nemčija soglasno z enim vzdržanim glasom sprejeta v članstvo MHB. S tem predstavlja MHB okrog 85 % svetovne proizvodnje hmelja.

Ad. 7. Pravila o podeljevanju hmeljarskega odlikovanja so bila soglasno sprejeta. Hmeljarsko odlikovanje je bilo namreč doslej francosko odlikovanje za zaslužne hmeljarje, ki se je že sedaj podeljevalo na kongresih MHB. Vsi predstavniki so širokogrudnost francoskih hmeljarjev, da tudi formalno prenese pravico podeljevanja hmeljarskega odlikovanja na MHB, z zadovoljstvom pozdravili. Po novih pravilih se bo število odlikovanj, ki jih je mogoče letno podeliti, nekoliko zmanjšalo. Mi smo lahko dobili prej 3 sedaj pa le 2 odlikovanj letno.

Ad. 8. Za letošnje leto je bilo odlikovanih 13 zaslužnih hmeljarjev, od tega 2 iz Jugoslavije: tov. Jurak Božo, direktor Poslovnega združenja Styria, in ing. Nikola Mileusnić, direktor kmetijskega kombinata Novi Sad.

Ad. 9. Vprašanje možnosti uporabe hmelja za druge namene razen za pivo je bilo že večkrat sproženo. Angleški predstavniki so sporočili, da po podatkih njihovega raziskovalca dr. Neve-a vsa dosedanja raziskovanja niso dala praktičnih rezultatov. Tudi poskusi, da bi odpadke hmeljnih rastlin uporabljali za krmo se niso obnesli. Predsedstvo je zaključilo, da naj znanstvena komisija nadalje dela na tem vprašanju.

Ad. 10. Pod točko 10 so bili sprejeti naslednji zaključki:

— Nacionalne hmeljarske organizacije, ki zaradi premalih površin hmeljišč (ne dosegajo minimum po statutu 500 ha), ne morejo postati polnopravne članice, pač pa le pridružene. Sodelujejo lahko na kongresih in strokovnih ko-

misijah ne pa v predsedstvu. Plačajo pa pavšalni prispevek 100 USA dol. letno.

— Francoski predstavnik je povabil članice MHB na kongres, ki bo predvidoma od 10.—13. avgusta 1972 v Strasbourgu. Navzoče je seznanil z okvirnim programom, natečen program pa bodo sporočili do spomladi. Prispevek po udeležencu na kongresu bo 200—220 DM. Plačati ga pa morajo vsi delegati ne le gostje, kot je bilo doslej.

— Izražena je bila želja, da bi tudi znanstvena komisija zasedala v času kongresa ali tik pred kongresom. To bi omogočilo strokovnjakom vseh treh komisij (znanstvene, tehnične in ekonomske), da se skupaj sestajajo in obravnavajo znanstvene in strokovne probleme, na kongresu pa le kratko poročajo o praktičnih rezultatih svojih raziskovanj.

Predsednik znanstvene komisije ing. Petri-

ček, ki je bil tudi prisoten na seji, je povedal, da znanstvena komisija zaseda vsako 2. leto, stroške zasedanja pa je doslej nosila država, kjer je bilo zasedanje. Znanstvena komisija bo o tem razpravljala in poročala predsedstvu.

Seja predsedstva je bila zaključena popoldne ob 17. uri.

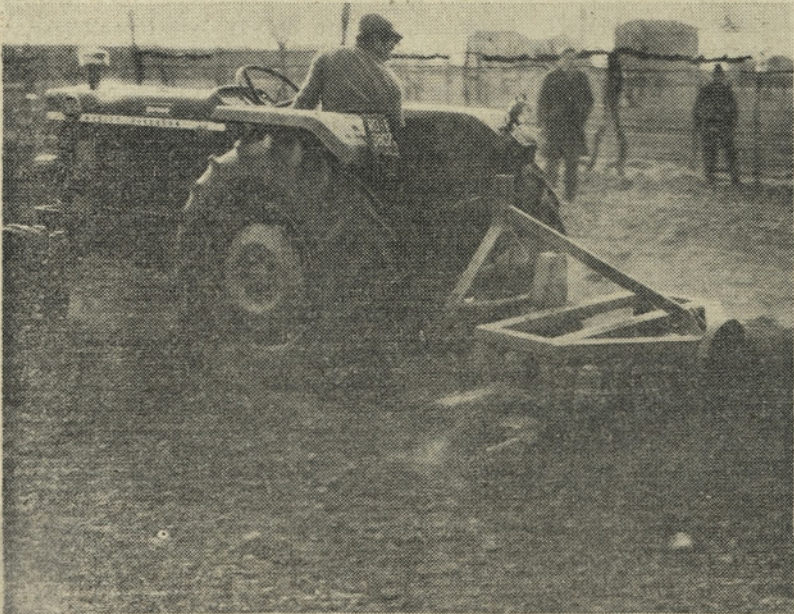
Naslednji dan so gostitelji — Zveza nemških hmeljarjev — pripravili strokovno ekskurzijo, ogledali smo si dva večja obrata za izdelavo hmeljnega prahu, ki ga potem močno stisnjenega pakirajo v dušični atmosferi v posebno pločevinasto embalažo. Obrat za ekstrakcijo, ki so nam ga tudi pokazali še ni bil v obratovanju. Ogledali smo si tudi skladišče za hmelj in napreden hmeljarski obrat.

Sestavil
Lojze Četina, dipl. kmet. inž.

POVRŠINE HMEJLIŠČ IN PRIDELKI NA SVETU 1969 IN 1970

	1969			1970		
	ha	Pridelki v stotih à 50 kg na ha	skupaj	ha	Pridelki v stotih à 50 kg na ha	skupaj
ZR Nemčija	11.772	38,5	435.073	12.779	41,6	532.181
Francija	1.150	36,0	41.496	1.165	34,7	40.470
Belgija	1.095	33,2	36.300	1.110	32,0	35.500
EGS skupaj	14.017	37,9	530.869	15.054	40,4	608.151
Španija	1.111	21,3	23.715	1.241	23,8	29.556
Jugoslavija	3.812	28,3	107.714	3.802	31,4	119.360
Čehoslovaška	8.735	24,2	211.800	8.735	24,0	209.367
Anglija	6.766	31,5	212.906	6.966	34,5	240.481
Poljska	2.360	14,3	33.800	2.418	20,0	48.600
Bolgarija	1.200	10,0	12.000	1.200	10,0	12.000
ZDA	10.930	34,6	378.255	11.210	37,1	416.069
MHB skupaj	48.931	30,9	1.511.059	50.626	33,2	1.683.584
DR Nemčija	2.097	29,6	62.030	2.097	26,8	56.180
Madžarska	580	15,2	8.839	450	14,4	6.475
Avstrija	105	29,5	3.104	99	24,1	2.382
Romunija	800	14,2	11.350	800	13,6	10.886
Švica	13	35,9	467	13	30,6	398
Sovjetska zveza	10.300	18,0	185.000	12.640	13,4	170.000
Kanada	391	37,2	14.562	404	41,0	16.560
Avstralija	938	41,1	38.521	954	40,8	38.971
Nova Zelandija	247	37,7	9.307	249	38,4	9.575
Japonska	1.721	28,1	48.312	1.587	31,6	50.254
Argentina	220	12,7	2.800	226	15,5	3.520
Južna Afrika	124	13,1	1.630	124	9,9	1.226
Druge dežele	600	4,2	2.500	668	7,2	4.822
Svet skupaj	67.067	28,32	1.899.481	70.937	29,0	2.054.833

SKRIBNO PRIPRAVIMO ZEMLJO ZA NOVE NASADE

Branje za globoko rahljanje zemlje na njivi

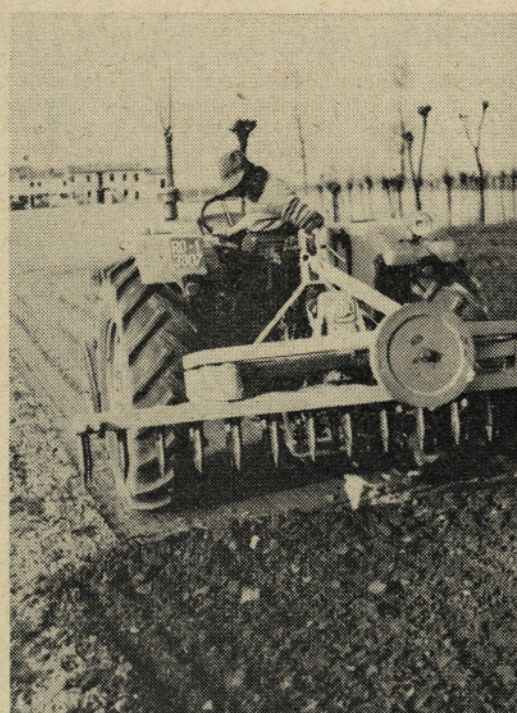
Idealno obdelana površina zemlje za sajenje

DOBRO PRIPRAVLJENA ZEMLJA OB SADITVI JE POMEMBEN FAKTOR ZA USPEŠNOST NOVEGA NASADA. PRI SAJENJU HMELJA ČESTO POGREŠAMO SKRBN PREDPRIPRAVO ZEMLJIŠČA. ZA RAHLJANJE ZEMLJE BI BILA USPEŠNA BRANA Z GNANIMI DELOVNIMI ORGANI, KI SE GIBLJEJO PREČNO NA POT FAKTORJA. TAKA BRANA PO ORANJU TEMELJITO IN DOVOLJ GLOBOKO PRERAHLJA POVRŠINO ZEMLJE.

DOBRO PRERAHLJANA POVRŠINA ZEMLJE JE ŠE TOLIKO BOLJ POTREBNA TAKRAT, KADAR SA ZAJENJE NIMAMO NA RAZPOLAGO DOVOLJ KOMPOSTA, ALI PA KADAR NOVE NASADE ZASAJAMO S SADIKAMI, POSEBNO ŠE, ČE ŠE TE NISO MOČNE IN PRVOVRSTNE TER PRAVOČASNO POSAJENE. POSLEDICA JE VELIK ODSTOTEK PRAZNIH MEST IN POZNEJE NEIZENACENOST NASADA. SICER PA BI BIL TAK PRIKLJUČEK VSESTRANSKO UPORABEN IN ZELO KORISTEN.

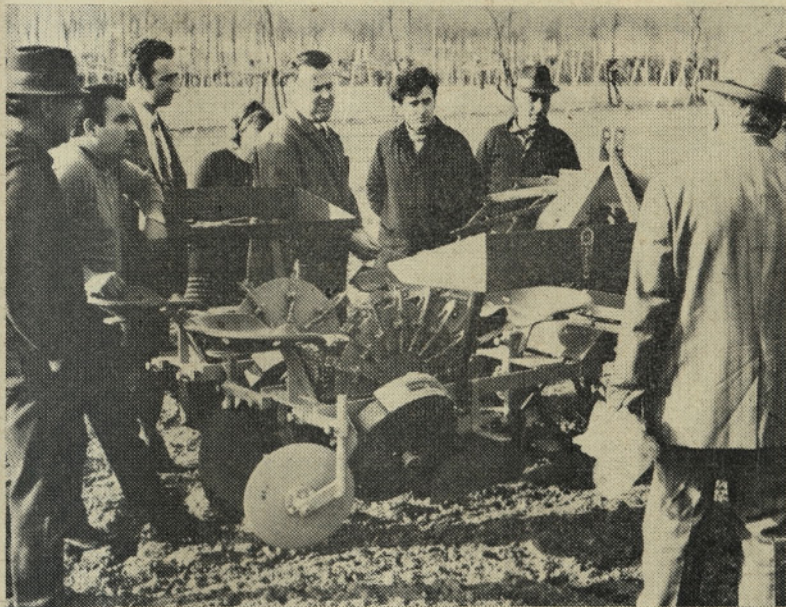

Brane na travnati površini

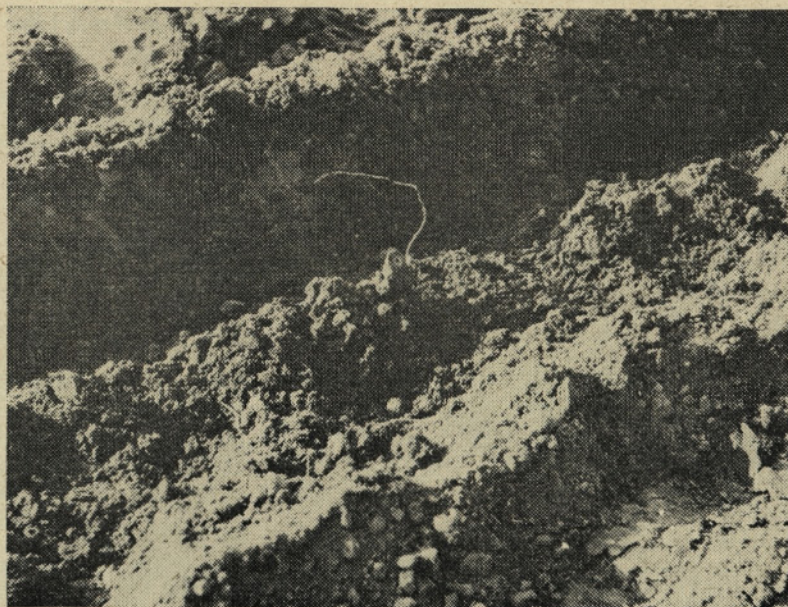

Brana rahlja poljsko pot

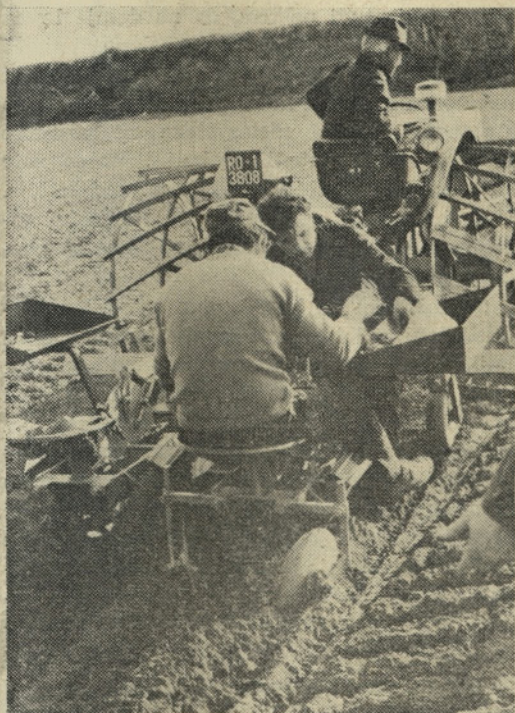
Stroje za sajenje sadik bi lahko uporabili tudi za sajenje hmelja

Dvoredni sadilnik s prijemali

Posajene in nezagrnjene sadike

Dvoredni sadilnik pri delu

STROJE ZA SAJENJE SADIK BI LAHKO UPORABILI TUDI ZA SAJENJE HMELJA. FOTOGRAFIJE KAŽEJO SADILNI STROJ PRI POSKUSNEM SAJENJU HMELJNIH SADIK ZA UKORENINJENJE. MEDVRSTNA RAZDALJA SAJENJA JE 2 m, V VRSTI PA SO SADIKE PO 13 cm DRUGA OD DRUGE. RAZDALJO LAHKO ŠE POVEČAMO. STROJ POLAGA SADIKE NAVPIČNO V ZEMLJO, OB STRANEH JO UTRDI, ZGORAJ PA POKRIJE SADIKE Z GREBENOM RAHLE ZEMLJE.

ZA SAJENJE SADIK ZA UKORENINJANJE PRAVZAPRAV NIMAMO NITI PRIKLJUČKA S KATERIM BI PRIPRAVILI VRSTE ZA SAJENJE SADIK. ZATO SE MORAMO POSLUŽEVATI VSEH MOŽNIH NAČINOV Z DOBRO MERO LASTNE IZNAJDLJIVOSTI, KI JE PA LE MALO KDAJ USPEŠNA. ZARADI SLABEGA NAČINA SAJENJA VELIK ODSTOTEK SADIK (TUDI DO 30 %) NE VZNIKNE IN ČE K TEMU PRIŠTEJEMO SE ŠKART, KI NASTANE PRI IZORAVANJU, PRIDELEK NI ZADOVOLJIV. Z UPORABO

SADILNIKA BI TE POMANJKLJIVOSTI LAHKO ODPRAVILI.

PODOBNO JE PRI ZASAJANJU NOVIH NASADOV, SPRIČO MNOŽINE DELA, KI JE POTREBNO ZA SAJENJE (KOPANJE JAMIC IN SAJENJE) IN KONICE DELA, KI JE OBICAJNA V TEM ČASU, BI BIL PRIMEREN SADILNIK VELIKA PRIDOBITEV. NI IZKLJUČENO, DA SE DA PRIREDITI SADILNIK, KI JE PRI NAS ZE V RABI. POSEBNO SE NAM PONUJA MOŽNOST Z OZIROM NA NOVE PRINCIPE IN RAZDALJO SAJENJA (0,65 cm V VRSTI). ZA ČAS, KO ŠE STROJA NIMAMO, PA BI BILO GOSPODARNO POSLUŽITI SE MOTORNIM SVEDROV (TIP MOTORNEGA SVEDRA ZA ENEGA DELAVCA), S KATERIM BI NADOMESTILI ZAMUDNO KOPANJE JAMIC ZA SAJENJE.

Motorno vrtanje jam za sajenje rastlin in postavljanje drogov

Z motornim svedrom hitro izkopljemo jame za drogeve

Motorno zvrtna luknja za betonsko oporo

Betonski stebri v vinogradu

Milan ZOLNIR, dipl. inž. agr.

NUVACRON IN AZODRIN

Med za marsikoga že skoraj nepregledno množico kemičnih pripravkov za varstvo rastlin, ki jih je moč kupiti v Jugoslaviji sta se v zadnjem času pojavila še dva nova: nuvacron 20 EC in azodrin 20 % w/v WSC.

Oba pripravka sta izdelana iz iste aktivne snovi — monokrotofosa, sta pa izdelka dveh različnih tovarn. Monokrotofosa je zelo strupen želodčni strup, kratek čas po škropljenju pa deluje tudi dotikalno. Po škropljenju prodre v rastlino in z rastlinskimi sokovi kroži po njej. Način njegovega delovanja je torej sistemčen, približno takšen, kot pri med hmeljarji že dobro poznanem metasystoxu, od katerega se razlikuje tudi po tem, da ne deluje le na škodljivce, ki sesajo rastlinske sokove, temveč tudi na tiste, ki grizejo rastlinske dele (proti nekaterim hroščem in mnogim gosonicam). Po strupenosti se od metasystoxa ne razlikuje bistveno, je pa v rastlinah bolj obstojen, zato ga moramo uporabiti 30—42 dni pred žetvijo. Uporabljamo ga proti pesnemu rilčkarju, gosonicam sovk, žitnim stenicom, ušem in rdečemu pajku.

Na Inštitutu za hmeljarstvo smo ga preizkusili lani in letos proti listnim ušem. V obeh letih je bil za spoznanje boljši od metasystoxa, ni pa pokazal daljšega delovanja, kar bi želeli pri pripravi, ki naj bi zamenjal metasystox.

Njegovega delovanja proti rdečemu pajku iz lastnih izkušenj ne poznamo. Po podatkih iz strokovnega slovstva naj bi deloval tudi proti odpornim oblikam rdečega pajka. Če bodo naše izkušnje potrdile tudi njegovo delovanje proti rdečemu pajku, potem sta nuvacron 20 EC in azodrin 20 % w/v WSC, pripravka, ki bi jih lahko uporabljali za zatiranje listnih uši in sočasno proti rdečemu pajku v času rasti hmelja, torej do prvega škropljenja v cvet.

»Hmeljar« izdaja delavski svet Kombinata Zalec, ureja uredniški odbor: Karel KAC — predsednik, inž. Vili VYBIHAL — glavni urednik, dipl. inž. Miljeva KAC — urednica strokovne priloge, Jože KLANČNIK, dipl. inž. Marija WAGNER, dipl. inž. Anton GUBENSEK in Ivan KRONOVŠEK — člani. — Uredništvo je na Kombinat Zalec, Ulica Zalskega tabora 1. — Glasilo izhaja mesečno v 5.500 izvodih. — Letna naročnina 12 dinarjev. — Tisk in klišiji CETIS grafično podjetje Celje.

KOPANJE JAM ZA SAJENJE, POSTAVLJANJE DROGOV V VINOGRADIH ZA NAPRAVO OGRAJ, SUŠIL IN PODOBNO JE ZAMUDNO IN TEŽKO DELO. POMAGAJMO SI Z MOTORNO ŽAGO STIHL S-08, KI JO OPREMI MO Z REDUKTORJEM IN USTREZNIMI SVEDRI DO 35 cm PREMIERA. ZA PRODNATA ZEMLJIŠČA POTREBUJEMO POSEBNE SVEDRE. BREZ PODALJŠKOV LAHKO ZVRTAMO DO 85 cm GLOBOKO LUKNJO. ZA LUKNJO MANJŠEGA PREMIERA SO NA VOLJO TUDI LAŽJI MOTORNI SVEDRI DRUGIH FIRM, KI SO PRIREJENI ZA ENEGA MOŽA.